

ВІСНИК

УСНУК

THE HERALD

Суспільно-політичний місячник

РІК XXXI Ч. 11 (342)
YEAR XXXI № 11 (342)

ЛИСТОПАД 1977
NOVEMBER 1977

ЦІНА 0.80 ЦЕНТІВ
PRICE \$ 0.80

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Напередодні XVIII З'їзду ООЧСУ	1
Програма XVIII З'їзду Організації Оборони Чотирьох Свобід України	2
Організації Українського Визвольного Фронту в дії	3
Ігнат Білинський — До положення в Україні, політичної дійсності на еміграції і наших завдань	5
Уляна Целевич — Жіноцтво Українського Визвольного Фронту в дії	13
Мирослав Шмігель — До проблеми збереження і вирощування українського молодого покоління СУМА	16
Богдан Федорак — Український Визвольний Фронт на зовнішньому відтинку	19
Роман Зварич — ТУСМ у змагу за націоналістичне обличчя українського студентства	22
Володимир Мазур — Під прапором націоналізму	25
—————	
Михайло Кушнір — Дослідження і навчання (Продовження)	28
В. Давиденко — „Електричний” Поліщук проти українського націоналізму	30

ВІСНИК

НАПЕРЕДОДНІ ХVІІІ З'ІЗДУ ООЧСУ

Вісімнадцятий з черги — Ювілейний З'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України, що її 30 років тому заснував гурт українських патріотів в Америці, у проводі з інж. Євгеном Лиховичем, дає нагоду не тільки аналізувати й робити оцінки та висновки з праці ООЧСУ в минулій каденції, — цей З'їзд спонукує до глибшої застанови над політичною передбачливістю, доцільністю та правильністю визначених основниками ООЧСУ ідейно-політичних засад, що, впливаючи з ідеології українського націоналізму, формували програму ООЧСУ в аспекті оборони Чотирьох Свобід України — Свободи слова, Свободи совісти, Свободи від страху і Свободи від злиднів.

З перспективи минулих років і різногранної діяльності ООЧСУ в користь української визвольної справи й української спільноти в Америці можна об'єктивно ствердити, що нема сьогодні потреби перевіряти ідейні й політичні заложення ООЧСУ, а, навпаки, треба підкреслити стабільність самостійницької концепції ООЧСУ, що сиріяла належному усвідомленню й оцінці розвиткових тенденцій процесів становлення національної ідеї в Україні й розвиткові української політичної думки у вільному світі. Ця ідейно-політична стабільність допомагала зберігати громадську й політичну рівновагу серед вітрів зневіри й реалістичних орієнтацій, що вели на манівці частину української спільноти.

Досягнення ООЧСУ в різних ділянках праці на протязі тридцяти років загальновідомі. Їхній ресетр багатогранний і в ньому вписані, між іншими, — матеріальна допомога політично-збройній боротьбі УПА, політична активізація громади, стимулювання розвитку політичної думки, ініціатива в різних громадських і політичних діях, підсилювання культурних процесів, активна співдія на форумах Українського Конгресового Комітету Америки і Світового Конгресу Вільних Українців, широка видавнича діяльність, ініціатива в акціях оборони українських політичних в'язнів в Україні, а теж національних і політичних прав українського народу, акції на міжнародніх форумах та інше.

У своїх діях ООЧСУ завжди наголошувала прикладом завдань допомогти українському народові в його визвольній боротьбі, вдержуючи з українським народом духовний та ідейний зв'язок.

У своїй праці ООЧСУ черпала силу з віри у

непереможну силу ідей українського націоналізму та власні сили народу. Така ідейна настанова ООЧСУ перекликалась із ідейними процесами національного становлення в Україні, де нескорені українські патріоти, в одержимості духу й жертвності свого життя, героїчно захищають духові цінності української нації та її культурну й національну самобутність.

В усвідомленні, що сила поневоленої нації є в моралі її визвольних ідей, ООЧСУ основувала свою дію й самостійницьку політику на ідеологічних засновках, а не на пристосувальних прагматичних концепціях.

До зрозуміння цієї істини прийшли навіть ті українські патріоти в Україні, які змагалися за права українського народу намагалися вести з конституційних позицій, стверджуючи виразно, що „воля нації прагне до невіддільності, до суверенітету, до будівництва свого незалежного життя... що українцям треба одягнутися в нерушиму броню заповітів Духу Народнього”.

У цих ствердженнях наглядно відбиті духовні цінності між українськими патріотами в Україні і поза її межами.

Шляхом активної праці і допомоги визвольній боротьбі українського народу ООЧСУ пройшла безперерійно тридцять років, жертвуючи своїми силами і засобами для потреб української визвольної справи та української спільноти в Америці.

У нерозривному фронті визвольної боротьби українського народу в Україні і поза її межами ООЧСУ творить ідейне і політичне заплія цієї боротьби, бо постанала вона з виразною метою боротися за здійснення Чотирьох Свобід для України. Ця боротьба ще не закінчена, вона ведеться й продовжуватиметься безперерійно, бо не досягнули ми ще визначеної мети.

У тридцятиріччя існування й дії ООЧСУ, складовою провідної організації Українського Визвольного Фронту, Вісімнадцятий З'їзд ООЧСУ має завдання не тільки розглянути й оцінити діяльність та обрати нові керівні органи ООЧСУ, але й наново присвятити всі сили й засоби ООЧСУ для здійснення національного обов'язку, щоб успіхи праці ООЧСУ були ще видатніші в майбутньому, бо наші успіхи — будуть успіхами української визвольної справи.

ПРОГРАМА

**ХVІІІ-го З'їЗДУ
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
у 30-річчя існування і дії.**

Готель „Валдорф Асторія” 301 Парк Евеню, Нью Йорк, Н. Й.

СУБОТА 26-го ЛИСТОПАДА 1977 Р.:

Регистрація Делегатів — год. 8:30 - 10:00 ранку
Відкриття З'їздів ООЧСУ і Об'єднання Жінок ОЧСУ
Молитва — год. 10:00 ранку

Пленарна Сесія

1. Вибір Президії З'їзду
2. Прийняття порядку нарад З'їзду
3. Відчитання й прийняття протоколу ХVІІ З'їзду
4. Вибір Комісій З'їзду:
Мандатно-верифікаційної
Номінаційної
Резолюційної
Господарчо-фінансової
Пресово-інформаційної
5. Звіти:
Головної Управи ООЧСУ
Організаційного Суду
Контрольної Комісії
6. Звідомлення Мандатно-верифікаційної Комісії

Перерва

7. Дискусія над звітами
8. Удільнення абсолюторії Головній Управі ООЧСУ

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

Година 7:00 вечора

Привіти
Мистецька програма

НЕДІЛЯ 27 ЛИСТОПАДА 1977 Р.:

Пленарна Сесія

1. Звіти Комісій — год. 9:00 ранку
2. Дискусія над звітами
3. Схвалення резолюцій
4. Затвердження бюджету ГУ ООЧСУ на 1978-1980 рр.
5. Доповідь Дост. Ярослава Стецька, Гелсви Проводу ОУН
— год 1:00 - 2:00 по пол.
6. Вибори Керівних Органів ООЧСУ
  - а) Головної Управи
  - б) Організаційного Суду
  - в) Контрольної Комісії
7. Внески

Закриття З'їздів ООЧСУ і Об'єднання Жінок ОЧСУ — представлення
Голів і Членів нових Керівних Органів ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ

Головна Управа ООЧСУ

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В ДІЇ

(Матеріали з Окружних Конференцій Організацій УВФ у 1977 р.)

Чергові в поточній каденції Окружні Конференції Організацій Українського Визвольного Фронту — ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, СУМА, ТУСМ, Т-ва кол. Вояків УПА і ПАБНА, що відбулися на протязі місяців березня, квітня і травня 1977 р., проходили в аспектах скріплення почуття ідейної і політичної єдності; стимуляції розвитку політичної думки та конфронтації її з процесами становлення національної ідеї в Україні; змістовлення праці і узгодження методів дій Організацій Визвольного Фронту; скріплення культурних процесів; а теж шукання розв'язок проблем, які визначатимуть дальший розвиток та національне буття не тільки Організацій УВФронту, але й усієї спільноти.

Ці аспекти наголосив, зокрема, у своєму слові при відкритті конференцій голова Головної Управи ООЧСУ, ред. Ігнат Білинський, який проводив нарадами й офслював програмові висновки з конференцій.

Тло різногранної проблематики, а також широкіх конструктивних дискусій становили глибоко й змістовно опрацьовані доповіді, що їх виголосили голови Організацій Визвольного Фронту на теми:

1. „До положення в Україні, політичної дійсності на еміграції і наших завдань” — ред. Ігнат Білинський;
2. „Жіноцтво Українського Визвольного Фронту в дії — мгр Уляна Целевич;
3. „До проблеми збереження і вирощування українського молодого покоління в СУМА” — Мирослав Шмігель;
4. „Визвольний Фронт на зовнішньому відтинку” — інж. Богдан Федорак і інж. Володимир Гладкий;
5. „ТУСМ у змагу за націоналістичне обличчя українського студентства” — Роман Зварич;
6. „З діяльності Т-ва кол. Вояків УПА” — Михайло Ковальчин і інж. Степан Голяш.

Наголос у цьогорічних конференціях покладено, зокрема, на проблеми молоді й українського шкільництва, в усвідомленні, що майбутнє Організацій УВФ залежить насамперед від вирощення молодого ідейного українського по-

коління, яке, за законом органічного доповнення і зміни, має стати продовжувачем і носієм самостійницької концепції української визвольної політики на форумі Визвольного Фронту і в громадському житті спільноти.

Конференції, що відбулись у Нью Йорку (березень), Філадельфії (квітень), Сиракюзах (квітень), Детройті (квітень) і Чикаго (квітень-травень), були успішні не тільки розглядом різноманітної проблематики й узгодженими програмовими висновками, але також численною фреквенцією учасників із Відділів і Осередків Організацій Визвольного Фронту поодиноких Округ.

До успіху конференцій причинилися теж і зустрічі з громадянством, при спільній вечері, в окремих місцевостях, з мистецькими виступами нашої молоді, під час яких слово на тему „Під прапором націоналізму” виголосив організаційний референт Головної Управи ООЧСУ, Володимир Мазур.

На маргінесі відбутих окружних конференцій власну вимову мав факт індивідуального підходу доповідачів до аналіз і розв'язок окремих питань, при однодумності в оцінці положення в Україні і на еміграції, а також виразне усвідомлення ідеологічного характеру Організацій Визвольного Фронту і впливаючих із цього організаційних, ідейних і політичних засад, концепцій і структуральних форм Організацій Визвольного Фронту, як цілості.

У висліді нарад і дискусій учасники конференцій прийняли заключні напрямні, що їх зформулював голова ГУ ООЧСУ, ред. Ігнат Білинський, у таких постулятах:

1. Вирощувати й скріплювати власні сили, щоб творити у визвольному запіллі провідну верству, яка у співдії з провідною верствою в Україні здійснить національні аспірації українського народу;
2. Плекати самостійницьку політичну думку і насичувати ідейно і концепційно рух спротиву в Україні, допомагаючи в кристалізації його позицій щодо визволення й відродження України;
3. В боротьбі за збереження й розвиток ку-

льтурних цінностей і надбань, які ворог знищує в Україні, взяти на себе відповідальність за підсилення культурних процесів на еміграції;

4. Посилити плянове продовжування акцій в обороні України, а теж скріпити працю на зовнішньому відтинку;

5. Плекати атмосферу дружности у взаєминах членів Організацій Визвольного Фронту, скріплювати почуття ідейної, політичної і структуральної єдності Визвольного Фронту;

6. Плекати однотайну ідейно-політичну поставу Організацій Визвольного Фронту внутрі і на громадських форумах, скріплювати свідому організаційну дисципліну та пошанування авторитету Проводів Організацій Визвольного Фронту;

7. Творити максимальні умови і знаходити відповідні методи для розвитку і розбудови молодечого і студентського секторів СУМА і ТУ-СМ по лінії напрямних, з'ясованих головами дотичних організацій;

8. Зреалізувати в аспекті 60-річчя Української Повстанської Армії величне відзначення цих роковин під час Здвигу Українців Америки і Канади на Оселі СУМА в Еленвіллі. Добу УПА з'ясовувати і представляти в історичному аспекті змагу України до волі.

9. Ідучи шляхом концентрації сил і засобів Визвольного Фронту, докласти усіх зусиль для скріплення дій Організацій Визвольного Фронту, бо послаблення нашої праці було б у висліді послабленням дії всієї української спільноти.

Відбуті спільно конференції Організацій Визвольного Фронту, розгляд проблем, що стосувались існування і дій усіх Організацій Визвольного Фронту, спільна виміна думок і спільне шукання розв'язок порушених питань — були цементуючим фактором у співдії Організацій Визвольного Фронту та стимулюючим чинником нарад поодиноких Організацій, що відбувались окремо в другому дні конференцій.

ОКРУЖНІ НАРАДИ ВІДДІЛІВ ООЧСУ

В програмі Окружних Конференцій проблематика поодиноких Організацій була предметом розгляду під час окремих нарад Відділів і Осередків дотичних Організацій.

Наради Відділів ООЧСУ в Округах Нью Йорк, Філадельфія, Сиракюзи, Детройт і Чікаго проходили при участі представників усіх майже Відділів, за вийнятком Відділів з віддалених простором місцевостей.

Вичерпні звідомлення про стан і діяльність Відділів дали образ активності й живучости ООЧСУ на форумі Визвольного Фронту і в спільноті, де члени ООЧСУ творять провідну силу в громадському житті. В перспективі 30-річного існування і дії ООЧСУ звідомлення унагляднили труднощі і недостачі, зокрема брак відповідного припливу молодого членства та розпорошування сил у праці в різних громадських установах, часто зі шкодою для власної організації.

Про діяльність Головної Управи ООЧСУ, пляни на майбутнє та ділові доручення Відділам вичерпно інформували ред. Ігнат Білинський — голова, Володимир Мазур — організаційний референт і д-р Володимир Нестерчук — фінансовий референт, зосереджуючись на проблематиці завдань і праці ООЧСУ в окремих ділянках та труднощах у задовільному реалізуванні цих завдань, а теж діловому виконуванні Відділами доручень Головної Управи.

Наглядним позитивом звідомлень і дискусій було ствердження посиленого контакту й успішної співпраці Відділів з Головною Управою та виконування Відділами фінансових і ділових обов'язків.

Учасники нарад живо цікавились і позитивно оцінювали співдію ООЧСУ з УККА й іншими самостійницькими організаціями, наголошували важливість дальшого організаційного росту ООЧСУ і приєднання нових членів, а теж потребу посилення дій на зовнішньому відтинку, скріплення видавничої діяльності, розбудови фінансів та реалізації загального пляну Головної Управи.

Накреслюючи підсумки нарад, голова, ред. Ігнат Білинський, нав'язав до програмових постулатів, прийнятих спільно на окружних конференціях усіх Організацій Визвольного Фронту, здійснення яких сприятиме не тільки зміцненню і зціленню Визвольного Фронту, але також всесторонньому розвитку громадського життя. Голова закликав до дальшої активної праці у Відділах і точного виконування доручень Головної Управи, до дружньої спів-

ПО ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ, ПОЛІТИЧНОЇ ПИСНОСТІ НА ЕМІГРАЦІЇ І НАШИХ ЗАВДАНЬ

Та, глибокий український традиціоналізм та

ідеал суверенної держави.

У світомлюючи загрозу такого національного

відродження українського народу, Москва за-

гострила імперіальний курс з метою за всяку

ціну втримати Україну й інші поневолені нації

в російській імперії та нівелювати національні

ознаки немосковських народів в одній державі

— Росії, з одним совєтським, на ділі — російсь-

ким народом.

Цей черговий — тотальний наступ на Укра-

їну й інші поневолені народи здійснює сучас-

ний московський комуністичний центр усіма

федеральними поліційними силами в стрімку-

рі СРСР.

Постійність у переведенні цих навалів як

цій викликана трьома обставинами: 1. Прова-

лом "марксистсько-ленінської" соціалістичної

політики в економіці країни, з наступним від-

ставанням Союзного Союзу на протязі 60-

ти років від країн вільного світу як у сім'яско-

му господарстві, так і в усіх галузях промисло-

вості. Тому Москва змагає заробити під одне

московське центральне управління і свою кон-

тролю всю господарку СРСР — а в майбутньо-

му — Росії; 2. провалом марксистсько-ленін-

ської соціалістичної і комуністичної політики

в культурному й духовному житті поневолені

народів, завдяки цілковитому несприйманню

ними цієї політики; 3. провалом програмових

зasad Комуністичної Партії Союзного Союзу

щодо злиття націй у "єдиний совєтський на-

род". Ця програтова засада викликала й під-

несла до загрозливого для імперії стану стрем-

ління поневоленіх народів до національного

самовизначення і виходу із складу СРСР.

Ці три основні, побіч інших, обставини і зму-

сили Москву до поспішності у наступі на по-

неволені народи, головною на Україну, без якої

не може існувати імперія. Тому і заповіджено

видання "нової Конституції", яка ще жорсто-

кіше, ніж горезвісна "сталінська" Конституція

1936 року, має зафіксувати й висунути на пер-

ше місце т. зв. "соціалістичну законність", цеб-

то діяльність прокуратури, КДБ і судів, має

Сучасний етап колоніальної політики Моск-

ви в Україні можна окреслити тотальною на-

цією для вирішної розправи з українською

національною окремішністю і самообутною. Це

— прізна доба в історії нашого народу, який

пережив багато лихоліть — дві світові війни,

ворожі окупації, страхотливий голодову облогу,

в якій згинувло понад 7 мільйонів українського

населення, сталінський геноцид і етноцид, пере-

сідкування, концтабори і заслання.

Усі ці страхотливі методи ворога на знищен-

ня будь-яких проявів національної і культурної

самообутності українського народу не дали

сподіваних московою наслідків, бо на місце пе-

ресідуюваних і знищених фізично українських

патріотів прихотили все нові носії національ-

ної ідеї і наново відроджувалися в українсько-

му народі незламний дух опору і непоборне

спремління до волі і самообутності державного

життя. Ми були свідками такого відродження

з повною і діяльністю покоління "шестидесят-

ників" в Україні, яке насліджувалося ідейно

і зростало духовно на традиційних вільнової бо-

ротьби ОУН — УПА.

У боротьбі проти російського імперіалізму це

покоління протиставило духові вартості україн-

ської нації, тисячолітній зміст українського бут-

тя, зокрема на форумі Українського Конгресо-

вого Комітету Америки, при допільному розмі-

щенні й господаренні кадрами ООЧСУ, наго-

лошуючи, що ООЧСУ була створена з метою

оборони й здійснення Чотирьох Своїх в Укра-

їні, і ця велика мета вимагає безперервної жер-

твенної праці не тільки всього членства ООЧ-

СУ, але й усієї української еліти. Не сме-

мо послабити нашого фронту, бо послаблення

ООЧСУ було б послабленням усієї української

промади. Щукаймо здорові синтези різних

проблем, прямуймо до концентрації самообу-

тності сил, змагаймо до висот, говорив Голо-

ва ООЧСУ, вказуючи шлях, яким повинна

прямувати ООЧСУ у своїй діяльності.

У неділю 30 жовтня 1977 р. на 75-му році життя, по довгій недусі помер у шпиталі в Мюнхені

СЛ. П.

проф. СТЕПАН ЛЕНКАВСЬКИЙ

кол. член УВО, провідний член та ідеолог Союзу Української Націоналістичної Молоді, учасник основоположного першого Конгресу ОУН і член Крайової Екзекутиви ОУН на ЗУЗ, політичний в'язень польських і німецьких тюрем і концтаборів (Авшвіц) та член Проводу ЗЧ ОУН.

Після вбивства голови Проводу ОУН Степана Бандери в 1959 р., Степан Ленкавський став головою Проводу ЗЧ ОУН і виконував свої обов'язки до IV Великого Збору ОУН у 1968 р. Автор ідеологічних та публіцистичних статей.

Зі смертю сл. п. Степана Ленкавського звучило ще більше коло з проріджених рядів засновників ОУН. Помер націоналіст-революціонер і перестав працювати непересічний творчий ум борця за вільну і незалежну державу українського народу.

Похорон відбувся у п'ятницю 4-го листопада 1977 р. на цвинтарі Вальфрідгоф, у Мюнхені, Німеччина.

Вічна Йому Пам'ять!

ністичної доктрини. Ці українські патріоти глибоко осмислили суть і мету большевицького окупанта України, стверджуючи, що дехристианізація, обезкультурнення життя, колективізація, колоніального типу індустріалізація, переселювання з села до міста — це нищення українських традиційних структур.

Актуалізація національного питання в ССРСР, у відповідь на русифікаційні заходи й дискримінацію українського й інших поневолених народів, поглиблює незадоволення й національний спротив куди сильніше, ніж це назверх виглядає. І хоч Москва у своїй пропаганді намагається представити українських борців за національні права свого народу як „ренеґатів” позбавлених ґрунту, насправді вони віддзеркалюють прагнення українського народу. І в цьому основна різниця між українськими патріотами і російськими дисидентами, які лише змагають до лібералізації совєтського режиму, при

збереженні російської імперії. Тут криється відповідь на питання — чому українських патріотів — Мороза, Лук'яненка, Кандибу, Шухевича й багатьох інших — Москва не випускає за кордон. Вони могли б значно заактуалізувати проблеми національної боротьби української еміґрації, а це для Москви куди небезпечніше, ніж критичне ставлення до совєтської системи російських дисидентів, які опинилися у вільному світі і які, у своєму шовінізмі, захищають, подібно як і кремлівські вожді, єдність російської імперії.

Національно-визвольний рух в Україні виразно спрямований на розв'язку національного питання, а не тільки оборону української мови, культури чи прав людини. Жертвою переслідувань і ув'язнень падають і ті, хто намагався вести змаг за права українського народу з позицій совєтської конституції, як це мало місце в Києві, де КГБ арештував членів Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод з її головою Миколою Руденком.

У Меморандумі цієї Громадської Групи виразно затавровано московську політику геноциду і етноциду у відношенні до українського народу, а також стверджено право України на державну незалежність і вихід зі складу Совєтського Союзу.

Боротьба за національні права, не зважаючи на те, які б вона методи не стосувала, завжди по своїй суті скерована на ліквідацію імперії. Тому так жорстоко розправляється Москва з будь-якими проявами українського націоналізму в Україні, тавруючи цей, за совєтською термінологією, „буржуазний націоналізм”, як найбільший злочин у Совєтському Союзі, куди більший, ніж опозиційна критика совєтського режиму. Кожний, хто домагається прав для української мови та культури, навіть якщо він і є комуністом, підпадає найсуворішим карам. Тому то оборонців прав людини — в Москві чи навіть Києві — не так переслідують, часто навіть і не ув'язнюють, у той час, як тавро „українського націоналізму”, бодай його тінь — негайно спричиняє довголітнє ув'язнення.

Захальвні писання Мороза, Черновола, Лук'яненка — це намагання дати нові договори національної постави у відповідь на жор-

токі спроби окупанта силою терору і засланням знищити рух спротиву в Україні.

Національно-визвольний рух в Україні, з його ідейним і політичним спрямуванням до усунування нації, не тільки прискіпує процес визрівання революційних сил в українському народі, — цей визвольний рух утверджує також і духово наснажує визвольну дію української самостійницької еміграції та створює пригоду для української справи атмосферу на міжнародних форумах, допомагаючи вільному світові поступово розкривати дійсність у Советському Союзі. Це, у свою чергу, дає нагоду вільному світові все більше й більше наголошувати проблему демократизації суспільного життя в Советському Союзі, хоч би і не тільки з гуманних спонук, але і в своїх власних інтересах, незаперечно викликає загострення взаємин з Москвою.

Політичним дисонансом на тлі боротьби за здійснення національних аспірацій українського й інших поневолених Москвою народів є проблема російських дисидентів у Советському Союзі й у вільному світі, яку треба нам глибоко усвідомити й до неї зайняти одностайну поставу.

Відношення українців до росіян завжди було визначуване поставою росіян до державної незалежності України. Можна відповідально ствердити, що на історичному шляху взаємин між українським і російським народами вирішними завжди були — меч і кров. Росіяни, яких вони не були б поглядів, від консервативних монархістів до лібералів, завжди заступали єдність російської імперії, не визнаючи прав поневолених народів на державну самостійність.

Навіть поява в останніх часах російських дисидентів-демократів, від Сахарова і Солженіцина до Шафаревича і Максимова — не принесла подуву свіжого вітру і ні в чому не змінила в основі традиційної постави росіянина до проблеми російського імперіялізму. Цього не усвідомлюють глибше деякі українські діячі, з комплексом „меншого брата”, для яких російські дисиденти, зокрема Солженіцин, стали прикладом неперевершеного гуманізму та проказами слов'янського братерства.

Виступаючи з критикою советського режиму, вказуючи на жорстокості советської влади,

пропагуючи лібералізацію советського режиму, а то й відкидаючи комунізм, як реакційну доктрину, російські дисиденти в національному питанні в суті є проти розподілу імперії, хоч і намагаються це прикривати фразами про право усіх народів на самовизначення.

Зокрема російські дисиденти не уявляють собі майбутньої Росії без України. Їхня настанова до самостійності України наскрізь негативна, вони мислять Україну тільки в рамках Росії, з іншим від комуністичного режимом.

Вони намагаються виправдувати російський нарід, який, мовляв, ні в чому не винен перед українським чи іншими поневоленими народами, бо — кажуть вони — треба розрізняти режим і державу від народу.

Редактор журналу „Континент” Володимир Максимов іде навіть далі, він твердить, що за насильну русифікацію України відповідають українці, бо росіяни є проти русифікації, а Україна добровільно приєдналась до Росії.

Україну колонізує не російський народ, а марксистська доктрина — інтернаціональна своїм змістом. Не потребує хіба коментаря і заява Максимова, що він прибув у вільний світ, щоб „рятувати Росію, а не її ділити”.

У збірнику „З-під брил” інший російський дисидент, Ігор Шафаревич, стверджує, що розвал Росії рівнозначний з її загибеллю. Він теж, подібно до Максимова, намагається переконувати, що російський народ не експлуатує неросійських народів, а навіть живе матеріально гірше в порівнянні з українцями; що Москва не заселює москвинами України й інших республік, але переселення відбувається природнім способом: що російську культуру гноблять у більшій мірі, ніж культуру України й інших поневолених народів. Шафаревич виразно стверджує, що ніщо не вказує на кінечність розбиття Росії на національні держави. Можна б, мовляв, говорити про федерацію, доміновану Москвою.

Ще одвертіше становище займає Левітін-Краснов, який каже, що в незалежну Україну не вірить, бо там усе дуже переплелось. Більшість населення в містах — це росіяни, багато українців також причисляють себе до росіян. Якесь розмежування між росіянами і українцями зробити неможливо. Реальне тільки одне: братерська конфедерація. Західня Україна мог-

ля б евантуально бути незалежною, але теж у братерському зв'язку з Росією. Це єдине, що може бути, — твердить Краснов.

Вистачить цих стверджень провідних російських дисидентів-демократів, а від їхніх полів дів у національному питанні не відстають і дисидентський месья Солженіцин, Амальрик, Остпов, Синявський та Некрасов, щоб ствердити, що оборонці збереження російської імперії — це по суті оборонці сучасної совєтско-російської верхівки в Кремлі. Не можна ж бо говорити про демократію і в той же час пропатувати таку концепцію взаємин між народами в Союзі, яка забезпечує провідні і керівні не становить для російського народу. Тут є лише одна альтернатива: або державна незалежність усіх народів в СССР, або російська колоніальна імперія.

У час, коли совєтська влада в національно-

визвольних рухах багачить потужну силу й боїться її може більше як будь-чого іншого, подібний страх перед розв'язкою національного питання в СССР виявляють і російські дисиденти. Вони стоять на позиції, що насамперед мусить відбутися загальна демократизація СССР, а шойно опісля може прийти розв'язка національного питання. Це наглядний комп'юлекс говорити і діяти з позиції сили, "старшого брата", що може теж вказувати на формування в ній у вільному світі нової російської імперіалістичної зміни для ратування імперії по уладку большевизму.

У нашому трактуванні й оцінці російських дисидентів мусимо завжди мати на увазі їхнє ставлення до справи незалежності української держави. Голошені ними ідеї гуманізму чи демократії, захист людських прав і розкривання злочинів совєтського режиму, хоч і сприяють розкриттю природи комуністичного тоталітаризму у вільному світі, однак не можуть визначати нашої позитивної постави до російських дисидентів. Не відкидаючи можливостей співпраці з російськими дисидентами і не бажаючи трактувати всіх росіян як ворогів, ми однак виразно стверджуємо, що таку співпрацю мусить зумовлювати спільна боротьба за державну самостійність і свободу всіх народів і за ліквідацію імперії.

Україна стоїть у боротьбі проти Росії за свою державну незалежність, і всі росіяни мусять

відчутти, що не лише сотки тисяч українців у совєтських концтаборах, але вся українська нація, в Україні і поза її межами, стоїть за самостійність.

І тут велике значення має цілеспрямована діяльність і політично — дія української еміграції, призначенням якої є не тільки зберігати і розвивати національну культурно-духову цінність на чужині, але й сприяти, популяризувати і підсилювати ідейно і концепційно визвольні процеси в Україні.

Не будемо тут аналізувати політичної природи чи історичного призначення української еміграції, обмежимося тільки ствердженням української політичної дійсності на еміграції під час пору.

Після 30 років перебування поза межами України, після ідейного й політичного борсання між концепціями національного самостійництва і реалітетами СССР, українське політичне життя на еміграції застрягло в концепційному двопопді і стругукулярному розладі. У своїх формах і виявах воно послідовно стабіле і відмирає разом із його провідними діячами. Поліризація політичної думки спричинила, зокрема, дезінтеграцію української Національної Ради, через поділ окремих політичних партій, та намагання лівак елементів оформити нову політичну формацию, т. зв. Український Демократичний Рух.

Керуючись спонукками всеукраїнського політичного інтересу, Провід ОУН, після звороту державного Центру ОУН в напрямі концепції революційно-визвольної політики, почав переговори з президентом ОУН в емімі Миколою Лвицьким, щоб перевірити можливість устипнення спільних засад української самостійницької політики та поєднання державно-творчих процесів в історичному аспекті, а теж практичної співдії ОУН з Національною Радою.

Ці переговори є продовженням тієї політичної лінії, яку в 1949 році започаткував Степан Бандера, визнаючи засаду, що в інтересі української самостійницької визвольної політики і один ви-

звольний центр. Труднощі позитивного завершення переговорів ОУН з Державним Центром ОУН лежать не так в узідненні принципів української визвольної політики, як головно у тому, що ОУН

заступає концепцію Державного Центру, який у змістовлював би поєднання державно-творчих процесів і Актів української нації — 22 січня 1918-1919 років; самостійності Карпатської України; 30 червня 1941 року і Універсалу УГВР із 1944 року.

В настанові президента М. Ливицького й інших провідних діячів Національної Ради є вимога визнавати Державний Центр УНР як єдину базу і керівний осередок консолідації, з атрибутами державницької легітимності і континуації державної традиції. Вони теж не схиляються до структуральних змін у Національній Раді, які, в обличчі диспропорції числа членів, сил і засобів поодиноких політичних середовищ, є доконче потрібні. У теперішній стадії переговорів обмірковується можливість координації дій на зовнішньому відтинку, при дальшому устійнюванні концепції Державного Центру, при чому ОУН продовжує вести і здійснювати власними силами самостійницьку концепцію і програму української визвольної політики, будучи провідною і найсильнішою формацією українського політичного життя на еміграції.

В зачарованому політичному колі знайшлося середовище ОУН під проводом Олега Штуля, у зв'язку з визначенням засад внутрішньої політики, зокрема співдії на форумі Національної Ради, де мельниківці в минулому займали провідні пости. Не зважаючи на те, що ПУН став в опозиції до Державного Центру УНР, окремі діячі мельниківського середовища погодилися прийняти пости у Державному Центрі. Подібний двоподіл думок існує у мельниківців щодо взаємин з лівими групами, які стали поза рамами Національної Ради, а саме — УРДП — Гришка-Воскобійника, ОУН (з) — двійкарі і УНДО — Яворського. Голова ПУН Олег Штуль заступає думку поєднання лівих і правих партій на форумі Національної Ради, при реорганізації Державного Центру, применшуючи значення приєднання до співпраці революційної ОУН; інші провідні мельниківці, зокрема Ярослав Гайвас, наголошують важливість національно-політичної консолідації при співдії ОУН, а теж вимогу реалізму в українській внутрішній політиці.

Наголошуючи важливість координації і концентрації самостійницьких сил української емі-

грації, Ярослав Гайвас пропонує починати, по 30-ти роках перебування на еміграції, від нормалізації нашого внутрішнього життя і створення людських відносин між поодинокими лідерами і між членством різних середовищ і формацій.

Ліве крило українського політичного спектру — УРДП, ОУН (з) і УНДО — проголосило, що не бачить розв'язки внутрішньополітичної дійсності в пляні консолідації і йтиме власним шляхом. Цей шлях привів до формування так званого Українського Демократичного Руху, який мав би об'єднати в одну оперативну цілість УРДП-ОУН(з) і УНДО, а теж інші ідеологічні елементи з різними світоглядними напрямками, включно з марксистами. Очолюють цей рух д-р Атанасій Фіголь і мгр Роман Ільницький. Починаючи історію від себе, Український Демократичний Рух, не маючи до цього ні ідейних, ні політичних прерогатив, не кажучи вже про організаційні спроможності, претендує на політичний провід української спільноти, що мав би на ділі заступити Державний Центр УНР та розв'язати всі проблеми українського політичного і суспільного життя. Несерйозність такої постави надто очевидна й коментарів не потребує.

Консервативне крило українського політичного життя — Гетьманський рух — не становить реальної сили в українському політичному житті, що могла б впливати на формування політичної думки чи хід консолідаційних процесів, будучи в основі негативно успіблене до практичної співпраці з Державним Центром УНР.

Такий стан українського політичного життя на еміграції не створює надійних прогноз на успіх консолідаційних заходів, хоч і не виключає можливостей координації дій поодиноких самостійницьких середовищ на спільному форумі, зокрема у зовнішній ділянці.

Треба об'єктивно ствердити, що на рідних землях, в умовах жорстокої підневільної дійсності, становлення національної ідеї привело до помітної кристалізації політичної думки, що мало позитивний вплив і на політизацію української еміграції, зокрема молодого покоління, яке знайшло поле для вияву політичної дії в обороні нескорених.

Розгром сил спротиву в Україні ворогові не

вдався, не зважаючи на широко переведені ув'язнення і заслання, навпаки, акція Москви викликала протинакцію, кристалізацію, а то й радикалізацію настроїв, національно-визвольний рух висунув виразні політичні вимоги і нові дороговкази для українського народу, ставши на позиції боротьби за державне усунування нації.

Політизація руху опору в Україні, що торує шлях революційній боротьбі народу, загострює актуальність і важливість завдань та дій еміграції, зокрема її провідної і керівної політичної сили — Українського Визвольного Фронту.

На відміну від українських політичних партій, які до крайової дійсності займають головне декларативне становище, визначаючи суть свого політичного буття на еміграції змагом за партикулярні інтереси своїх партій, — Визвольний Фронт, визнаючи революційну концепцію визвольної боротьби, цю боротьбу ідейно наснажує, політично унапрямує і здійснює в поєднанні з визвольними процесами на рідних землях.

Це й зумовлює функціональну природу завдань Визвольного Фронту у відношенні до визвольної боротьби українського народу в Україні та потреб української спільноти у вільному світі, що їх можна б умістовити такими постулятами:

1. Вирощувати власні сили, щоб творити у визвольному запіллі провідну верству, яка у співдії з провідною верствою в Україні здійснить національні аспірації українського народу. Цей здоровий процес взаємовідносин української еміграції з українськими патріотами в Україні треба послідовно скріплювати для поширення і закріплення визвольних процесів в українському народі.

2. Плекати самостійницьку політичну думку і насичувати ідейно і концепційно рух спротиву в Україні, допомагаючи в кристалізації його позицій щодо визволення й відродження України.

3. В боротьбі за збереження і розвиток культурних цінностей і надбань, які ворог знищує в Україні, мусимо взяти на себе відповідальність за піднесення культурного рівня на еміграції, а зокрема узасаднення нашої боротьби на науці, головню історії українського народу.

Треба давати відсіч ворогові науковими даними, розбиваючи у вільному світі всі фальсифікації Москви. До цієї дії треба впрягати український науковий світ, який спроможний притягти до нашої справи чужинецьких інтелектуалістів, виступи яких, як показала практика, можуть дати позитивні наслідки.

4. Посилити плянове різновидне продовжування акцій в обороні України, нескорених борців за незалежність і культурних діячів, а теж в обороні Української Церкви і релігії. Для акцій мобілізувати, крім нашої спільноти, зокрема молоді, також і інші національні групи, зокрема в структурі Приятелів АБН. Наші акції мають мати наголос на оборону національних і людських прав українського народу, а не тільки людських прав, що часто наголошують різні комітети оборони людських прав.

5. Плекати атмосферу дружності у взаємовідносинах членів Організацій Визвольного Фронту, що впливає з ідейних і програмових засад Визвольного Фронту та сягає глибин самовідданості і посвяти. Такою дружністю відзначаються сьогодні нескорені України, які спільно сприймають удари московської неволі, себе взаємно підтримують і боронять, і спільно осуджують тих, які заломлюються під натиском ворога. Дружність скріплюватиме почуття ідейної, політичної і структуральної єдності Організацій Визвольного Фронту.

6. Тематика праці в поточному році проходитиме в аспекті 60-річчя Української Національної Революції і 35-ліття Української Повстанської Армії. Це дає нагоду і кладе на нас обов'язок популяризувати в американському світі ідею української державної незалежності, здійснення якої в новітній українській історії мало свій революційний вияв у творенні українських збройних сил у 1917 році і політичне завершення Четвертим Універсалом у 1918 році.

Перманентність української національної революції відображена в революційній боротьбі УВО-ОУН, у боротьбі Карпатської Січі і проголошенні самостійності Карпатської України, у проголошенні відновлення Української Держави 30 червня 1941 року, у політично-збройній боротьбі УПА і діях УГВР. Добу УПА треба зокрема популяризувати і звеличувати в історичному аспекті визвольної боротьби України.

Під таким гаслом і в такому дусі прохідиме цьогорічна Зустріч Українців ЗСА і Канади, 2 і 3 липня на Оселі СУМА в Еленвіллі. Численна участь членства Визвольного Фронту, громадянства і молоді у цій Зустрічі дасть нагоду заманіфестувати нашу духову поставу і незламну волю стояти в авангарді визвольних сил українського народу.

7. В праці на місцях треба проявити подібну напругу, як проявляють її українські патріоти в Україні. Обмірковувати й розв'язувати місцеві проблеми власними силами, координуючи дію з центральними, а не лише ждати готових розв'язок згори. В нашій праці важливою є проблема всестороннього росту, якщо хочемо зберегти за Визвольним Фронтом значення і роль провідної ідейної і політичної сили в житті спільноти.

8. Треба творити максимальні умови і знаходити відповідні методи для росту і розвитку молодечого й студентського життя, допомагаючи розбудові СУМА і ТУСМ, щоб могли охопити організаційно якнайбільше молоді, з якої виростатиме нова зміна. Це трудне завдання, бо молодь тут не та, що в Україні, світ і життя інші, тому треба багато зрозуміння і належного підходу до неї, щоб зберегти її для України.

Розгортаючи нашу всесторонню дію, творім атмосферу одержимости, передання молоді глибокої любові для України, як засобу збереження української національної субстанції поза межами України.

В обличчі навалного наступу Москви на душу українського народу, творім для свого народу монолітне заплілля, з якого жорстоко нищений український нарід черпатиме життєві і духові сили для дальшої боротьби.

Україна не здає своїх позицій. Нескорені стали носіями ідеї усуперенення нації. Борців ОУН і вояків УПА, які караються в кснцентраках, — Морозів і Шухевичів — ворог може знищити фізично, але ніколи вже не зупинить процесів духової і політичної революції, шляхом якої вони спрямували український народ.

У цю вхрїшну для українського народу добу вирішною є й наша постава у вільному світі, і від нас самих залежатиме, чи зуміємо ми сконцентрувати всі наші зусилля і людські ресурси шляхом конструктивної співдії всіх творчих сил спільноти, — чи підемо окреми-

ми шляхами, на роздоріжжях яких загубимо своє призначення.

І тут важлива і відповідальна роль Визвольного Фронту — бути дороговказом, стояти на сторожі національних інтересів українського народу і у співдії з ним здійснити національний ідеал.

*****

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ ПАБНА В НЬЮ ЙОРКУ

10-го вересня ц. р. в Домі Організацій Українського Визвольного Фронту в Нью Йорку відбулися Звичайні Загальні Збори Українського Метрополітального Відділу ПАБНА.

Звітування уступаючої Управи започаткував інж. Володимир Гладкий, який закликав присутніх вшанувати хвелою мовчанки й вставанням з місць померлих членів ПАБНА та борців за вільну Україну в Краю.

Фінансовий звіт склав Лев Пришляк, а про Товариський Суд звітував д-р Ол. Соколишин.

За Контрольну комісію звітував мгр Микола Чорний, стверджуючи, що діловодство провадилося згідно із статутом. В касі є 746.86 дол. Після короткої дискусії він поставив внесок на уділення абсолюторії, яку присутні схвалили голосуванням.

Голова Номінаційної комісії п-ні Д. Степаняк запросила п. Я. Косановського прочитати список пропонуваної нової Управи: інж. Вол. Гладкий, заступники — п-ні Дарія Степаняк і д-р Ол. Соколишин, секретар — мгр Яр. Дацько, організаційний реф. — Ярослава Косановська, фінансовий — Лев Пришляк, пресовий — мгр Ярослав Савка, реф. зовнішних зв'язків — Ігор Зварич, якому мають допомогати Андрій Прятка та панни Ірина і Лідія Квасній; референт молоді — Корнель Василік, господар — Василь Магаль, скарбник — Іван Ділай, реф. окремих доручень — п-на Галя Климук, другий реф. окремих доручень — п-на Оксана Дацько, прапороносець — Іван Вітюк, реф. спеціальних доручень — Борис Потапенко й члени Управи — п-ні Марія Нестерчук, Іван Макар та Осип Сторожинський; Контрольна комісія: мгр Микола Чорний — голова, п-ні Ірина Жовта та Василь Наум — члени; Товариський Суд — голова адв. Аскольд Лозинський, а члени Теодор Боднар та п-ні Дonya Магаль.

Голову Управи обрано черзе оклямацію. Одноголосно обрано також Управу, Суд, Контрольну Комісію і двох делегатів з Українського Відділу ПАБНА в Нью Йорку на Конгрес ПАБНА в Чікаго.

П-на Галя Климук запропонувала з нагоди 60-річчя більшовицького перевороту провести протестатійні акції і роздачу летючок.

На кінець переобраний голова накреслив плян праці. Збори закінчено відспіванням „Не пора, не пора...“

Уляна Целевич

ЖІНОЦТВО УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В ДІІ

В науці й суспільно-політичній літературі про націю й державу існує теорія про значення рушійної верстви („Прешер Груп”) — провідних ідейних одиниць і груп, що не йдуть за хвилиною щоденних турбот і потреб, а мають візію майбутнього і стимулюють змагання й боротьбу всього народу. (Проф. Ганс Моргентав, проф. Карльс Дойч).

Ця група людей складається з усіх суспільних прошарків народу, різного віку, громадського стажу і професій. Вона високоідейна, глибоко національно-традиційна, жадна прогресу, здібна кожночасно на чин і посвяту. Вона стає сумлінням і прапором народу.

Ці рушійні верстви існують як у державних, так і в недержавних народів, і куди важливішу роль відіграють саме в поневоленних народів. Для поневоленого українського народу цією рушійною силою стала Організація Українських Націоналістів, сперта на націоналістичній ідеології, на християнському світогляді і твердій вірі у свій народ. З цією вірою у свій народ вела Організація боротьбу з окупантами між обома світовими війнами, і в час війни проголосила Акт Відновлення Української Державності. В цій боротьбі зазнала Організація великих втрат, але на міті героїчної боротьби ОУН-УПА вирости покоління, які сьогодні в умовах найжорстокішого терору в Україні говорять про права України устами Кандиби, Лук'яненка, Караванського, Світличного, Калинця, безкомпромісового, невгнутого речника України Валентина Мороза і багатьох-багатьох інших.

Хоч у вільному світі на політичній мапі і на міжнародньому найвищому форумі в ОН теоретично Україна є повноправним членом-основником ОН і є ніби визнаною самостійною державою українського народу, хоч і в союзі советських республік, залишається відомий факт, що це тільки фікція, — що Україна, побіч всіх гарантій советської конституції, не то національно-політичних й адміністративно-автомних прав не має, але й жадної, навіть мовної, культурної, релігійної чи господарської політики на міжнародньому форумі й на власній території провадити не може. Словом, Україна

в Советському Союзі є тільки територіально-адміністративною одиницею колоніальної московської імперії.

Отже, речником волі українського народу у вільному світі й на міжнародніх форумах може бути тільки вільна національна українська еміграція, завданням і обов'язком якої є довести до свідомости й сумління вільного світу дійсний стан рабовласницької системи московського режиму в Україні, зискати у вільному світі симпатії й у відповідний час допомогу для визвольної боротьби. Завданням української еміграції є довести до свідомости міродатних чинників вільного світу, що на Україні немає найменшої можливости існування легальної опозиції проти окупантського режиму, парламентарної боротьби за національні й людські права поневоленних народів і України, а можливий тільки активний спротив і революційно-визвольна боротьба. Українська еміграція, а якщо вона на це не здібна, то найбільш активне її середовище ОУН і Організації Українського Визвольного Фронту мусять стати дійсним й авторитетним речником України закордоном і оборонцем її прав та інтересів.

На цьому зовнішньому відтинку завдань української еміграції Об'єднання Жінок Америки, Канади, Англії, Аргентини, як складові клітини Організацій УВФ і як суспільно-політична жіноча організація, додержується в своїх виступах і праці таких напрямних:

1) Найвища наша ціль — відновлення Самостійної Соборної Української Держави й безкомпромісова боротьба за неї аж до перемоги.

2) Боротьба за українську державність мусять виходити із засад повної державної самостійности й соборности, значить охоплювати всі етнографічні українські землі, без огляду на будь-які односторонні договори Версалу, Риги, Ялти, Потсдаму, Гельсінк і т.п.

3) Рішальним у всіх наших діях мають бути тільки інтереси всього українського народу, як на своїх землях, так і на засланнях, примусових поселеннях і на еміграції.

Об'єднання Жінок, — це самостійна, заінкорпорована жіноча організація, що за ідеологічним визначенням є націоналістичною, а за ха-

рактором праці суспільно-політичною й громадською організацією. Її виникнення зумовила потреба охоплення організацією неактивних жінок-націоналісток, а разом із тим скріплення й поширення засягу діяльності Організацій УВФ. Зразу в системі ОУВФ були чоловіки, жінки, ветерани УПА і молодь. Вірилось чомусь, що українське жіноцтво, як громадські діячки, зможуть активно працювати для української справи в уже існуючих жіночих організаціях. Та коли події в Україні (повстання в концтаборах, виступ 60- і 70-десятників) заактуалізували посилення змагань українського народу, прийшла черга на скріплення УВФронту окремою жіночою організацією Об'єднання Жінок, організацією АДУК й розбудовою фінансової ділянки.

Об'єктивно треба ствердити, що поява в системі Організацій УВФ Об'єднання Жінок вповні оправдалася. Через свою організацію ОЖ впровадило в ряди УВФ біля трьох з половиною тисяч жінок, нову досі неактивну, розпорошену силу власних, ідеологічно певних і дисциплінованих людей. Через Об'єднання Жінок зріс престиж Організацій УВФ в очах українського громадянства, а оформлення в окремій організації взаємно зблизило тих жінок, з'єднало їх і надало їм рівновартісного значення й поля власного вияву. Об'єднання Жінок стало форумом для переходу й дальшого самовияву молодших і доростаючих жінок, вихованок середовища СУМ та інших молодечих організацій. Змістом і формою своєї праці, що стоїть у прямій гармонії й впливає з загального пляну праці цілості Організацій УВФ, зокрема на зовнішньополітичному відтинку, ОЖ здобуло собі не лише популярність, але й признання. У конфронтації життя і змісту праці ОЖ з працею інших жіночих організацій на форумі СФУЖО і крайових загальногромадських централей можна ствердити вплив нашої організації на характер праці інших жіночих організацій, які в більшості до того часу вели тільки внутрішньоорганізаційну й побутово-просвітнянську працю.

Виступ ОЖ поширив круг їхньої дії, а подекуди й змусив їх змодифікувати їхні пляни праці згідно з потребами сучасного стану боротьби в Україні. Об'єднання Жінок виразно презентує як на СФУЖО, так і на форумі кра-

йових загальноукраїнських централей — УККА, КУК, СУБ, Української Репрезентації в Аргентині та Австралії, а також на форумі міжнародних конференцій наші вихідні позиції, з яких воно діє і їх боронить.

ОЖ було першою з українських жіночих організацій, що в 1968 р. піднесло питання правної оборони українських політв'язнів і через парламентаристів та представників урядів країн нашого поселення почало широку акцію в обороні політичних і людських прав України на форумі ООН і міжнародних організацій. В тій справі проведено акції збирання підписів під петиціями до ООН, до Міжнародного Суду в Гаазі, Міжнародного Червоного Хреста, організації Міжнародної Амнестії та звернення до голів держав. В Американському Конгресі появились резолюції, що їх започаткував конгресмен Рарик у справі політичної ситуації в Україні й українських політв'язнів. Після цього була петиція в обороні української культури, історичних пам'яток і діячів української культури та поведено акцію в зв'язку з поїздкою през. Ніксона до Москви й на Україну. Далі була велика акція в Міжнародному Році Жінки в обороні українських жінок-політв'язнів, з вимогою амнестії для них та проведення за нашою ініціативою Дня Української Жінки-Політичного В'язня. В тому році проведено збирання підписів по всіх країнах українського поселення і внесено петицію до Комісії Людських Прав ООН з 25 тисячами підписів в обороні жінок-політичних в'язнів. В тій же справі внесено петицію до през. Форда. Був це час офіційного курсу американської політики т. зв. детанту, і все це були не легкі й дуже непопулярні старання, але їх треба було робити з уваги на надію допомогти переслідуванім нашим братам. Крім того, в обороні прав України й українських політв'язнів ОЖ самостійно і з іншими жіночими організаціями перевело ряд пікетувань і голодових демонстрацій під будинками ООН і советських амбасад, брало участь у загальногромадських демонстраціях, розповсюдило тисячі летючок і пропагандивної літератури, брало участь у походах з нагоди Тижня Поневолених Народів, пікетувало разом з іншими Організаціями УВФ советські культурно-обмінні виступи і т.п. Одночасно ОЖ проводило широкорозгалужену акцію морально-мате-

ріяльної допомоги політв'язням і їхнім родинам через висилку листів і пакунків.

Загально сказавши, великою й різногранною є праця ОЖ. Всі імпрези і діяльність УВФронту потребують допомоги жінок. Крім того, члени ОЖ приготують свої власні імпрези з нагоди різних святкових подій, роковин, зустрічей і т.п. та виконують суспільно-громадську і виховну роботу. В сумі — це скріплює і підсилює цілий Визвольний Фронт.

Для доповнення вище поданого образу треба згадати про участь ОЖ у конвенціях і конгресах Крайових Жіночих Організацій і в Міжнародних Жіночих Конференціях. І так відмітити треба участь делегаток ОЖ Америки, Канади й Англії в конгресах-з'їздах Крайових Жіночих Організацій, де були піднесені делегатками ОЖ справи поневолених Москвою народів, зокрема України, у висліді чого від імени тих з'їздів були зроблені інтервенції в українській справі.

На двох Міжнародних Жіночих Конференціях у Мехіко і Ванкувері, де офіційними учасниками могли бути тільки представники державних народів і де, крім українок, від поневолених народів була тільки одна литовка і одна сербка в Мехіко та кілька хорваток у Ванкувері, поява відносно великої української жіночої делегації з вільного світу була чимось новим і несподіваним, а виступи української делегації внесли в тематику конференцій нові проблеми. Ці виступи були контрастом до програмових зайнять конференцій. Типові виступи делегаток з вільного індустріально розвиненого світу, як Америка, зводились до питання збільшення т. зв. жіночих прав і до соціально-побутової проблематики, як, напр., теми: „Жінка в світлі права і законів”, „Жінка в розвитку культур”, „Жінка й родина”, „Охорона заробітку й праці”, „Природний і штучний спосіб розселення людей”, „Збереження природного довкілля” і т.п.

Натомість делегатки арабських країн домагались, для прикладу, знесення залишків феодального устрою, многоженства і т.п.

Делегатки т.зв. III-го Світу (вільної чорної Африки) виступали з домаганням допомоги для покращання і піднесення рівня побутових умов їхнього життя: житлових умов, доріг, води, поживи, світла і т.п.

Делегатка ССРСР, Людмила Балаховська, твердила, що в ССРСР всі жіночі проблеми розв'язані і права забезпечені: всі жінки, мовляв, мають права нарівні з чоловіками, мають право і доступ до всіх професій і державних становищ, одним словом, — казала вона, — советські жінки і всі люди в ССРСР „ні в чом не нуждаются” . . .

На фоні таких заяв українська делегація з вільного світу в Мехіко і Ванкувері ствердила, що:

1) в Європі існує колоніальна імперія, відома як ССРСР, яка держиться брутальною військовою й поліційною силою; збройною силою до складу ССРСР інкорпоровано народи з більше ніж тисячолітньою історією і багатою національно-культурною та релігійною спадщиною; між тими поневоленими народами знаходиться й Україна, яку репрезентує делегація;

2) в Україні панує нестерпний терор: не вгавають арештування, засуди й депортації на Сибір у концтабори, скритовбивства визначних українських людей, репрезентантів науки, мистецтва і культури; шаліє хвиля переслідування української мови, українського стилю життя і нищення українських історично-державних та релігійних пам'яток; релігія в Україні заборонена, немає свободи думки й вільного поселення; вся земля і приватна власність сконфісковані; Україна поневолена. Кличемо про допомогу в обороні прав і свободи України й українського народу.

Це були ті нові справи, що їх делегація ОЖ і членів Українського Визвольного Фронту внесла до тематики згаданих міжнародних конференцій і що ними обтяжила комуно-московський уряд ССРСР. Советські делегатки виступом української делегації були дуже поденеровані, протестували й були змушені оправдуватися.

Своїми виступами українські жінки — члени ОУВФ піддержали й поширили лінію протимосковського фронту.

Своїм існуванням, працею й діяльністю, а також своїм доволі чисельним членством Об'єднання Жінок на всіх теренах поселення української еміграції значно скріпило, підсилило й доповнило активність і значення Організацій Українського Визвольного Фронту і тому треба вірити, що співпраця й піддержка для ОЖ з боку ОУВФ буде далі якнайкраща, з користю для української визвольної справи.

Мирослав Шмігель

ДО ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВИРОЩУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ СУМА

Щоб розглядати питання збереження і вирощування українського молодого покоління в СУМА треба насамперед зупинитися на питанні — на що і чому відновлено Спілку Української Молоді і які були поставлені завдання і програма для виховання молодого покоління?

Людство швидкими темпами йшло й іде до вирішального моменту історії, в якому перемаже одна з двох систем: ідеалістично-християнська або матеріалістично-атеїстична большевицька. Ми віримо, що перемаже християнство, і людство вступить у нову епоху волі людини і народів. Ставимо перед собою велике завдання: виховати і підготувати українську молодь до будівництва Української Самостійної Держави у слушний час. Ми взяли на себе цей обов'язок добровільно, йдучи шляхом, на який нас кликала поневолена Україна із святим переконанням в остаточній перемозі.

Статут і програма, як теж правильних Юнацтва точно і виразно окреслюють цілі СУМ, наголошуючи, що наша молодь виховується у свідомості, що всі народи і люди є рівні перед Богом, а тому не може бути вибранців, яким призначено панувати над іншими. „СУМА виховує такий тип молоді людини, яка високо цінить свободу, горда своїм українським ім'ям і всіма можливими способами допомагає українському народові в його визвольній боротьбі проти всіх окупантів України, за побудову Української Самостійної Соборної Держави”.

Щоб бути добре озброєною в складній боротьбі з московськими агресорами, наша молодь мусить добре знати історію України, історію імперської Москви і вільного світу. Ми мусимо усвідомити, що на протязі понад п'ятдесятирічного панування большевики вперто вбивали в голови молоді матеріалістичні і атеїстичні погляди, а сьогодні на Заході це роблять ліберальні інструктори в американських середніх і вищих школах.

В пляні підготовки нашої молоді до громадської і політичної дії була створена Спілка Української Молоді. Обставини були тоді інші. Молодь, яка стала членами Спілки, в багатьох

випадках була ідейно загартованою і не була під впливом матеріалістичного оточення.

Тепер обставини змінилися, як і змінився пересічний вік молоді в СУМА, а також і кількісний стан. Поки перейти до основної теми, поділімся кількома думками, продискутуємо сьогоднішній стан, недостачі і можливості на будуче.

Часто чуємо думки, що висліди нашої виховної праці незадовільні. Виховання нашого молодого покоління є обов'язком кожного члена Визвольного Фронту, тому всі разом мусимо шукати причин недостач і їх разом усувати. Є нарікання, що на місцях у нас немає виховників для молоді або що нам бракує вишкільних матеріалів. Відповідь на це проста. Вишколи виховників даються рік-річно, однак треба ствердити факт, що батьки, чи радше ми, які провадимо громадську роботу і є в проводах Організації Визвольного Фронту, не цікавимося належно, хто йде на ці вишколи, а також не робимо зусиль, щоб морально і матеріально допомогти в дальшому їх інтелектуальному розвитку. Не забуваймо, що рушієм кожного ідейного руху є ентузіазм, віра, запал, суворе додержування напрямних провідної ідеї, яка живе роками, яка переходить з покоління в покоління, до того в такому оточенні, в якому живе наша молодь, загрожує небезпека, що вона — ідея — може збитися з правильного шляху, буденіти, стати шаблоном. Тому від відповідальних провідників мусимо вимагати поважного підходу і серйозного трактування нашої справи.

Проблема вишкільних матеріалів є чи не однією з найбільш пекучих справ в нашій виховній роботі. Однак, коли приглянемося ближче, то сьогодні стоїмо далеко краще, як колинебудь. Гірша справа це наша пасивність у використанні цих матеріалів, бо скільки ми причинились, щоб наші видання стали настільною літературою і щоб наші діти їх читали і на них виховувались? Правда, немає таких матеріалів, щоб зовсім звільнили виховників від труду обдумувати і підготовляти пляни і методи в специфічних обставинах у праці з нашою молоддю. Ми мусимо використати великі надбання наших на-

укових установ, бібліотек, музеїв і т. д. Здається, було далеко важче шукати матеріалів 25 років тому.

На жаль, приходиться ствердити факт, що в багатьох випадках причиною наших нарікань і незадовільного стану виховної роботи з молоддю є невідповідна постава нашого провідного членства до справ молоді.

Для розв'язки цієї проблеми треба:

1) З кадрів Визвольного Фронту підібрати відповідний гурт виховників, які всеціло посвяtilись би виховній роботі з молоддю.

2) В основу співпраці сумівських провідників і цілого Визвольного Фронту поставити взаємне довір'я, почуття солідарности та відповідальности за виховання молодого покоління.

Нашим головним завданням є оформити характер молодій людині, сумівця-українця, згідно зі засадами СУМА, на націоналістичних ідеях.

У постановах нашої надбудови читаємо: „Українська молодь, будучи розсіяна посеред чужого оточення, підлягає асиміляційним процесам, а через те українська спільнота втрачає рік-річно частину своєї біологічної субстанції в користь державних націй. Процес асиміляції не торкається тільки тієї частини української еміграційної спільноти, яка забезпечена націоналістичним імунітетом, зберігаючи та розвиваючи культурні, духові цінності, винесені з України.

На світоглядному формуванні української молоді на еміграції в загальному відбивається її слабкий контакт з українською літературою та пресою. Тільки частина української молоді має потрібне знання мови, щоб користуватися українським друкованим словом. Це слабе місце використовують часто ворожі сили для своїх цілей.”

Виходячи з цих і інших міркувань, Визвольний Фронт вважає відтинок молоді одним із найважливіших з погляду поповнення наших кадрів та зміцнення Організацій Українського Визвольного Фронту.

Організації Визвольного Фронту мусять зайняти провідну роль в розбудові нашого українського народнього, середнього і вищого шкільництва, дбаючи одночасно про кваліфіковані педагогічні сили та належний ідейний рівень нав-

чання. Для прикладу, видаємо тисячі доларів на всякі конгреси і деколи дискутуємо годинами над несуттєвими справами, а не маємо часу зайнятися проблемами, які незабаром будуть загрожувати усьому українському громадському життю, а саме питанням виховання і підготовки нових сил, які продовжували б нашу працю.

Треба посилити політичний та ідеологічний вишкіл української молоді, включаючи в цю справу всі наші сили, які можна заангажувати на місцях. В цьому напрямку Спілка Української Молоді зробила перші кроки, і треба далі продовжувати цю роботу не тільки в наших організаціях, але й у всіх організаціях української молоді. Братня світова організація Пласт та Центральна Управа СУМ підписали спільний заклик для ведення вишколу, і треба подбати про те, щоб цей комунікат увійшов у життя. Для досягнення нашої мети мусимо дати повну моральну та матеріальну підтримку юнацьким і молодечим виданням, які є важливим засобом виховання і формування характеру української молоді. Мусимо виховувати наше юнацтво і молодь на поставі борців в Україні і посилити серед молоді акції в обороні прав України на рідних землях.

Щоб зберегти і вирощувати нашу молодь, мусимо, крім програми і вишкільних матеріалів, створити відповідну атмосферу й оточення. Замало сказати дітям чи молоді, щоб приходили на сходи і вислухували виховний інструктаж, треба їм створити середовище, в яке вони самі радо приходили б і способом самовиховання скріплювали свої знання, розвивали свій світогляд. Ми, як провідний елемент Українського Визвольного Фронту, мусимо служити прикладом, на якому виховується молодь і юнацтво. Молодь дуже чутлива на хронічну критику. Стараймося хвалити її за добрі вчинки і діла, а тоді вона з охотою буде змагати до ще більших і кращих діл. З практичного боку ми маємо свої дома, свої домівки, тисячі доларів у касах, але не створили культурних домівок, читалень чи приміщень, куди наша молодь могла б приходити, крім сходи, і проводити час в українському оточенні, де могла б переглядати пресу, почитати нові видання, заграти в шахи тощо. Щобільше, ми не створили цього середовища і для нашого старшого покоління. Ми радіємо фінан-

совими успіхами в наших громадських підприємствах, але наскільки ми фінансово і морально допомогли і допомагаємо в провадженні наших шкіл чи вишкולי нового ідейного педагогічного персоналу?

В нашій виховній роботі приходиться натрапляти на різні труднощі, а однією з них починає бути незнання української мови. Наша праця даліше мусить вестися українською мовою, й треба заставити всіх батьків записати дітей в українську школу.

Невід'ємною частиною виховання молоді мусить бути тіловиховання, бо це виробляє волю і характер та привчає до дисципліни.

Виконання завдань, до яких хочемо підготувати нашу молодь, вимагає певних властивостей духа і тіла.

Особливе значення в нашій виховній системі має плекання української культури і нашого народнього мистецтва, тому мусимо докласти всіх зусиль, щоб наші мистецькі одиниці підносились на вищий рівень. Де можливо, треба творити такі одиниці спільними силами навіть кількох громад. Не допустимо до того, щоб деякі люди використовували нами виховану молодь для своїх вузьких, деколи нам шкідливих, інтересів.

В нашій праці мусимо позбутися загумінковості і навчитися трактувати справи з погляду добра цілого Визвольного Фронту. Господарка нашими кадрами мусить бути відповідно обдумана. На провідні пости мусимо вибирати людей, що принесуть найбільшу користь, одначе не обтяжувати поодиноких осіб різними постами в ряді хоч би і організацій Визвольного Фронту тому, що у висліді ніхто з цього користі не має, а деколи це доводить до непорозумінь.

Для підвищення рівня виховної роботи в СУМА плянуємо семінари та конференції виховників і вишкільні табори, для чого потребуємо моральної піддержки та тісної співпраці і допомоги всіх членів Визвольного Фронту. Багато говоримо про підготову нового покоління, нових професійних сил, нових громадських діячів тощо. Ми створили український Гарвард! Одначе, хто в ньому буде за 10 років, якщо справи не покращають? Багато університетів мають у своїх програмах українознавчі науки, одначе, після одного чи двох семестрів чи років,

мусять навчання, через брак слухачів, припинити. Як же ж цьому зарадити?

Перед Визвольним Фронтом небувала нагода стати в авангарді виховання нових українських діячів і провідників. Даймо ініціативу для створення стипендійного фонду для української студіючої молоді, яка могла б за громадські гроші вишколитися і підготувитися до дальшої громадської і політичної роботи. В такий спосіб ми заохотили б нашу молодь студіювати українознавчі науки і забезпечити українські катедри в Гарварді на майбутнє.

Для забезпечення розвитку всіх клітин Визвольного Фронту і українського життя взагалі треба активного включення всього Визвольного Фронту в розбудову молодечого сектору.

*****

Оксана Керч

ІСТОРІЯ ВІДЦІЛУ ОЖ ОЧСУ У ФЛІДЕЛЬФІ

Десять років, що проминули від часу заснування Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, це був час насичений кипучою діяльністю Головної Управи й Відділів, посиленою невичерпною енергією нашої Голови мгра Уляни Целевич. Колишня підпільна діячка, гаряча патріотка, свідомо своїх обов'язків американка українського походження, вона не випускає ні на хвилину з уваги нашої Батьківщини, живе її горем і працює для її добра. Десять років ми отримували від неї вказівки й на прямні і по змозі старалися їх виконувати. Десять років показали, що ми заслужено носимо назву української жіночої політичної організації.

В душі наших завдань головним обов'язком було вести акції в обороні політичних в'язнів в Україні. Починаючи з перших вісток про Катрю Зарицьку, Галину Дидик та Одарку Гусяк, згодом петок і мисткинь-шестидесятниць аж до Валентина Мороза та його послідовників, ми ведемо цю акцію. Відбувалася вона у формі листів та телеграм із залученими до них багатотисячними підписами, в участі у маніфестаціях у нашому місті, в Нью Йорку та Вашингтоні, де наші членки виступали з прапорами і транспарентами, в народніх строях і завжди в переважній більшості; у відвідуванні конгресменів, сенаторів та дружини президента Ніксона; у формі листів, висланих на руки президентів ЗСА, генерального секретаря Об'єднаних Націй та Міжнародної Амнесії.

Ми відбували політичні віча з участю проф. Івана Вовчука, мгра Слави Стецько і нашої Голови Уляни Целевич. Ми висилали делегаток на маніфестаційні походи у Днях Поневоленних Націй в нашому місті, в Обороні Нескорених у Нью Йорку, в протестаційному поході в річницю голоду в Україні

(продовження на 32 стор.)

Богдан Федорак

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ ФРОНТ НА ЗОВНІШНЬОМУ ВІДТИНКУ

Завданням української еміграції взагалі, а політичної зокрема є не тільки хоронити свою біологічну матерію і національно духову окремність, але й діяти назовні в інтересі піднесення українського імені і пропагування визвольної справи України. Це річ природна і зрозуміла, бо наша еміграція, як зовнішнє рам'я поневоленого українського народу, має за завдання передавати вислови національного сумління українського народу, його оправданих амбіцій та його твердого й незламного прагнення до волі і самостійного державного життя.

Нашим завданням є збереження національної субстанції українського народу в Україні і на еміграції. Всіма силами і за всяку ціну мобілізувати світову опінію, щоб добитися відповідних впливів і натиску для припинення плянового винищування українського населення в УРСР, повернення національно-культурних прав української меншини в Росії, повороту українських переселенців з неукраїнських областей СРСР і т. зв. сателітних країн.

Черговим завданням є: прийняти і зміцнити практичний план для збереження національної субстанції української еміграції. Це ми можемо досягнути лише через найширшу консолідацію наших сил і матеріальних ресурсів, з відповідним далекобідчим плануванням та централізацією наших зусиль в одному напрямку та під одним проводом.

Чи не найкраще відчув потребу цих вартостей наш мислитель, покійний Євген Маланюк у своїм есеї „Ієрархія”, кажучи:

”При навітлюванні теми ієрархії у нас неминуче приходиться зупинитись на специфічній і, либонь, найголовнішій моменті, а саме моменті оцінки особистості взагалі, провідної ж — зокрема. Момент оцінки особистості і є моментом ієрархічного відношення до неї, що потягає за собою ієрархічне ж самоозначення й самого оцінювача.

Наслідком такого, а не іншого історичного процесу те, що в інших народів є живим, автоматичним у своїй чуйності інстинктом ієрархічності, у нас перебуває в півспаралі-

зованім стані. Замість цього інстинкту маємо багато зміжкованих дискусій, словесних, а не істотних суперечок, листів до редакції, ксилографічних брошур і марно втраченого часу.”

Пекуче відчувається відсутність пристосування цих понять в нашому суспільному житті і болючим є спостереження Маланюка: „Чому він, а не я?” Як наслідок цього маємо нахил до витворювання атмосфери взаємного відштовхування.

Ідеологічною основою нашої зовнішньої політики — як і нашої дії в загальному — є віра в необхідність визволення України, у konieczність відновлення і вдержання української суверенної національної держави на її етнографічних землях. Найбільш надійною силою, що одуховлює цю віру і може втілити її у конкретну дійсність, є сила українського націоналізму.

Ця сила мусить ставити собі в пріоритеті будування української держави — розвал російської імперії на першому пляні. Тому, що російський імперіалістичний колоніалізм є небезпечний для всього світу, питання розвалу імперії є в інтересі багатьох народів, а не лише українського.

В консеквенції, революційно-визвольна проблема України — універсальне питання. Поширення й закріплення такого розуміння українського визвольного процесу серед народів світу лежить в основі нашої зовнішньої дії.

Спіраючись на власні сили українського народу і на його незламну волю здобути собі власну державність, ми — нашою зовнішньополітичною дією — мусимо здобувати щораз більше союзників та прихильників справи суверенності України і справи нової системи побудови світу.

Керуючись виключно інтересами визвольної боротьби України та Постановами 5-го Велико-го Збору розгортаємо дію у двох головних напрямках:

а) Зовнішньополітична дія по лінії інтересів України;

б) Зовнішньополітична дія по лінії ПАВНА.

По лінії інтересів України мусимо розгортати нашу дію в кількох аспектах:

I. Аспект мобілізації нових духово-політичних українських сил для зовнішньої дії:

1. Продовжувати змаг за нашу ідейно-політичну концепцію на міжнародних форумах;

2. Продовжувати дипломатичні і військово-політичні контакти, як теж контакти з урядами і послами парламентів вільних держав;

3. Скріплювати акцію серед церковних чужинецьких кіл проти сучасної політики Ватикану і мобілізувати прихильні нам кола для створення Українського Католицького Патріархату;

4. Широко роз'яснювати згубність для Заходу політики т. зв. відпруження, яка легковажить той факт, що Москва цю політику використовує виключно для поширення своїх впливів у Західному світі;

5. Впливати на чужі середовища, щоб і вони захищали наші ідеї і мобілізували в їх обороні ширші кола вільних народів...

6. Скріпити нашу акцію у вільному світі серед інтелектуалістів, профспілок, студентів, молоді, комбатантів, жіночих організацій і ін.

7. Скріпити діяльність серед туристичних, мистецьких, наукових груп;

8. В пляні продовжування організації світового протиросійського і протикомуністичного фронту розбудовувати фронт молоді АБН та осередки співпраці між різними національностями з СРСР;

9. Вживати відповідних заходів для того, щоб на форумі ООН окремі держави підносили справу російського імперіялізму, поневолення України, русифікації і щоб добивалися обміну наших в'язнів за посередництвом антикомуністичних держав...

10. Розбудовувати фінансову базу і скріплювати видавничу діяльність чужими мовами...

II. Аспект посилювання та поширювання засягу наших дій, як: розбудова та активізація наших суспільно-політичних установ у напрямі зовнішньополітичних зацікавлень і втягання громадсько-професійних, наукових та студентських організацій до постійних акцій: видавання і поширювання інформації, політичної літератури та публікацій з відповідним зовнішньополітичним наświetленням.

III. Аспект дипломатичних зв'язків з пред-

ставництвами вільних народів через Українське Інформаційне Бюро; індивідуальних дій чи впливів.

По лінії дії Станиць ПАБНА — це співпраця з нами поневолених націй. Тут треба керуватися принципом, що ми рішені робити все можливе, щоб допомагати іншим поневоленим народам у відновленні чи побудові їхніх самостійних держав на їхніх етнографічних землях, але ждемо від них такої ж підтримки-допомоги українському народові в його змаганнях відновити українську самостійну державу на всіх українських етнографічних землях. Практично, зовнішні референтури відділів ПАБНА повинні відігравати провідну роль у праці та ініціювати спільні акції поневолених націй. Такі спільні виступи та прояви діяльності можуть набирати різних форм. Однією з найкращих є відзначування Тижня Поневолених Націй. Це є чудова нагода ангажувати не лише інші національні групи, але й чільних представників економічного, політичного та наукового світу.

Переважна більшість активу у наших громадах має нахил до праці всередині громади. Причиною цього є: труднощі з англійською мовою, брак підходу й відваги входити в зв'язки з чужинцями, а що найважливіше — брак наглядних і безпосередніх успіхів у зовнішніх акціях.

Не багато заангажованих у зовнішній діяльності осіб психологічно приготовані на великий вклад знання, досвіду та енергії, на дію та акції, які принесуть користь щойно для наступних поколінь. Вони мусять бездоганно володіти англійською мовою, мати закінчену високу освіту в американських школах, бути сильними ідеологічно, послуговуватися добрим знанням української проблематики, бути гнучкими і терпеливими, не зражуватися тимчасовими неуспіхами та браком наочного успіху, бути тонкими в поведінці і послідовними у нав'язаних контактах, бути впевненими і безкомпромісовими в досягненні мети. Іншими словами, ці особи мусять мати всі якості добре вишколеної особи з дипломатичного світу.

Важливим є активізувати Комітети ТПН до цілорічної праці, а не лише для одноразового відзначення ТПН. Старатися переводити спільні політичні маніфестації при відповідних нагодах, використовувати зв'язки з пресою та

іншими засобами комунікації, укладувати єдині культурні імпрези, а по змозі використувувати їх для пропагандивних цілей. Для американських чинників спільні заяви та виступи відіграють багало більшу роль і справляють більш ефектовне враження.

Дальшим аспектом зовнішньої дії є діяльність в американському довікллі. Нам треба включатися і вглоблюватися, а не втікати від американського суспільно-політичного життя — і, вносячи туди наш вклад культурного й політичного змісту, здобувати і постійно закріплювати гідно заслужене ім'я України, застосовувати політичним умам американської спільноти незалежницькі аспекти українського народу.

Нам треба просто впрошуватися з доповідями на суспільно-політичні, культурно-громадські чи наукові теми до американських устанав, економічних клубів та ветеранських організацій і нав'язувати з ними зв'язок, антажувати їх до наших акцій.

Як українська громада, мусимо стати активним членом американського суспільства. Сьогодні ми не представляємо політичної сили в більшості осередків нашого поселення. Це відзеркалюється у кількості наших людей, призначених чи обраних на бунд-які державні становища.

Через наші країнові організації мусимо активно закликати громаду до участі в американських політичних партіях і старатися займати в них відповідні пости. Наші організації мусять дати про себе знати, що вони існують, є репрезентантом української громади і готові рекомундувати членів української громади на різні позиції в американському світі.

Референти зовнішньої дії наших складових організацій повинні працювати в републіканських і демократичних клубах, а якщо таких немає, то здати ініціативу для їх створення. Наша стівучість в американських політичних партіях не задовольняє в цілості наші потреби. В генеральній структурі, одначе, немає кращого способу нав'язувати зв'язки та зацікавуватися з політичними процесами. На бундуче мусимо шукати шляхів, як нам змаксималізувати наші сили і стати найбільш незалежними від чужих інтересів.

Ми не самі в цій ситуації, інші національни

групи, особливо східноєвропейські, знаходяться в такому самому положенні. Вони є нашими природними партнерами. Аналізуючи склад суспільства в різних осередках Америки, можна ствердити, що в більших місцевостях північно-східного і півн.-східного узбережжя східноєвропейські національності творять понад 25% населення. Це значна сила, на якій можна будувати політичний блок, незалежний від обидвох американських політичних партій.

Тому ми повинні почати організування різнонаціональних груп по всіх осередках нашого поселення, як зародок для формування "третьої сили", що оборонятиме наші суспільно-політичні інтереси.

Не затрачуючи дійного та емоційного зв'язку з українською громадою, вклучаймося по-раз глибоше в американське суспільно-політичне життя, з добрим планом і зорганізованим порядком.

Використовуймо наші національні потенціали, щоб створити в цій країні політичну атмосферу, сприятливу для відбудови незалежної України.

В поточному році мусимо посилити наші зусилля, щоб використати не лише річні ініціативи українських історичних подій, але й річні ініціативи національних, з нашою проблематикою пов'язаних, історичних подій. Ми вже мобілізуємо й дали повинні мобілізувати всі наші сили для відповідних акцій, що мають відношення до

— Річні ініціативи розваги царської імперії. 1977 рік приносить новий пошух з Вашингтону хоча ще вповні не окреслений і часами певний, що конкретизує перед усім світом проблему потоптання прав людини — особливо в московській імперії.

Це створює нагоду сполучити оборону людей з національними, в пов'язанні з Декларцією ОН з 1960-го і 1972-го років про

деколонізацію; Резолюцією Генеральної Асамблеї ОН з 20 грудня 1976 року, яка схвалює підтримку збройної боротьби, як засобу скінчення колоніального панування; Публічним законом

86-90, що його Конгрес ЗСА ухвалив у 1959

Роман Зварич

ТУСМ У ЗМАГУ ЗА НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Україна знаходиться в стані боротьби. Можна теж ствердити, що ця боротьба приймає характер національного визволення, як аксіомний примат життя українського народу та як остаточне досягнення самої боротьби. Коротко, національно-визвольна боротьба впливає із імперативу самобуття, з національного інстинкту прагнення до волі української нації.

Кожна стратегія боротьби оформлюється докола цілеспрямованого стремління, концентруючись на ясно зформованій меті. Кожний далекозорий політичний стратег, знаючи добре, якими силами він диспонує, куди прямує і якими методами може досягти мети, ставить перед собою дві програми: мінімальну й максимальну. Такий розважливий керманіч боротьби спрягає всі свої зусилля для остаточного завершення максимальної програми, маючи на увазі, що за всяку ціну програма мінімальна мусить бути досягнена, навіть якби це вимагало витиснення останньої краплі крові і поту.

Мінімальною метою нашої боротьби може бути лише створення Української Самостійної Соборної Держави, як конкретне втілення всіх ідейно-духових, фізичних та органічно-національних прагнень і надій українського, століттями гнобленого, народу. Щодо максимальної програми, — наша боротьба повинна прямувати до спорудження непоборних захисних ба-
.....
році, як резолюцію про Тиждень Поневолених Націй.

Покликаючись на згадані документи, розвиваймо наші акції з добре продуманим пляном, одностайною лавою йдім вперед до наміченої цілі, до випровадження нашого народу з неволі новітнього фараона.

Одначе, для цього треба відповідного розуміння, ще напруженішої уваги й більше людей на відтинку зовнішньої політики в наших областях і громадах. Зовнішньополітичний відтинок не може діяти нескоординовано, бути відокремленим чи самостійним, він мусить стати органічною частиною цілоти Визвольного Фронту.

рикад, які забезпечували б новостворену, кров'ю вкату державність та послідовно усували б залишки бруталного, народовбивчого російського шовінізму.

Досягнути вище з'ясовані принципові цілі, які є „категоричним імперативом” (Кант) нашої боротьби, представляючи найвищу, самовічену мораль, можемо тільки шляхом повноцінної максимальної боротьби, яка спрягає всі сили народу в одну органічну цілість. Така боротьба буде найбільш рішуча, найбільш динамічна в протиставленні до здержливої, обмеженої боротьби якоїсь самоупривіленої касты чи кляси людей, які, в суті речі, зводили б цю боротьбу на манівці. Щоб увінчатись перемогою, наша боротьба мусить спаралізувати агресивність большевизму та завдати смертельного удару російському комунізмові, який є політичним інструментом історично закоріненого московського імперіалізму. Така максимальна, всеохоплююча, до самих низин проникнута боротьба — це Українська Національна Революція.

Ніяка революція сама собою, „спонтанно” не приходиться. Щоб історичний процес вибух потрясаючим громом революції, необхідними є політичний мистець чи група мистців, які вміють і знають точно, де і коли викувати в один залізний молот всі, часом протилежні, історично-політичні елементи й частини в одну революційну дійсність та гармонію. Революційна боротьба ведеться не на абстрактній плятформі, на полі бою; порожні слова та політичні фрази ніколи не були дійсними революційними інструментами, лише послідовна дія, непохитна відвага, ідейний, цілеспрямований чин — це є кулі й рушніці революційного збройного арсеналу. Голова Проводу ОУН, Ярослав Стецько каже: — „Відвага й здетермінованість захищати правди своєї віри, свої права й ідеали притаманні своїй нації сьогодні більш потрібні, ніж будь-коли. Правда перемагає не сама собою, але тоді, коли перемагають її носії, готові ціною життя захистити її”.

Кожний революційний змаг мусить бути впо-

вні просякнутий елементом віри. Це — найголовніший стихійний чинник в кожному революційному змагу, без якого революція не зможе вийти з-поза замкнених рамок відношення до світу, де вона зароджується.

Успіх кожного бойового змагу чи революційного руху, його сила та історична роля залежать від динаміки його ідей та людських кадрів. Ідеї творять тривалі вартості, однак найкращі ідеї неспроможні формувати життя, поки не знайдуться їхні носії, апостоли, шляхетні борці, люди сильних характерів, віри, запалу, посвяти й чину, або, за словами Валентина Мороза, „одержимі”, „аристократи духа”. Динамізм даного руху виявляється в його спроможності постійно поповнювати ряди свого членства новим активним приростом. Це — ґрунт для дальшого розвитку руху, що має першорядне значення, зокрема для боротьби, і зазнає великих втрат в людях.

Чим жорстокіша боротьба, тим більше жертв, і тому якість характеру, прикмета одержимості, цілковита відданість справі стають рішальними. Але виринає питання: як саме здобути такий високий рівень відданості? Ось, власне, чому кожний революційний змаг є одночасно ідеологічним рухом. Рух, який є революційний, у своїй ідеологічній настанові і в практиці мусить бути насажений пориваючими ідеалами, безкомпромісово стійкими принципами, високим ідейним напруженням, „апостольським горінням” (Мороз, „Серед снігів”), а не лише порожніми фразами та риторичними клявзулями. Ідея мусить перетворитися у віру, і тому ідеологія, як упорядкована система ідей, є необхідною. Валентин Мороз пише: „Ідеї не досить. Ідея гола й суха — потрібне живе її втілення. Істину знають — треба віри.”

Ідея Української Національної Революції також потребує живого втілення, духового оновлення в серцях людей. Для нашого руху цим втіленням, у своїй конкретній формі, є провідний націоналістичний актив, який перетворює цю ідею в ясну, конкретну стратегію революції. Це — авангард національного руху, революційна еліта, яка віддзеркалює комплекс нашої боротьби в найвищій та найчистішій формі її вияву. Революційна боротьба, що її ця еліта провадить, міцно згуртовує „ініціативну меншість” (Донцов) в неподільну, не-

розривну, цілеспрямовану фалангу, яка зцілює всі революційні елементи, витоплюючи і виковує їх в один молот, творить залізний бастіон боротьби. Таким чином оформлюється головний фронт революції. Кузня, в якій цей залізний молот викутий із сирової руди — це ідеологія руху; його каталізатор віри, який тісно в’яже всі складові частини революційної боротьби. Вибухова вартість живого динаміту в кожному підпільному русі залежить від градусу його емоційності, від заряду одержимості його людського калібру, від жаркості його апостольського горіння.

Кожний революційний подвиг потребує своїх апостолів, без яких він перетворюється на рух реформізму, що шукає легшого, вигіднішого шляху визволення. Валентин Мороз пише: „Апостоли потрібні сучасній Україні, а не ситі пристосуванці — реалісти з їх аргументами. Ні один духовий переворот не відбувся без апостолів. Сучасне українське відродження також неможливе без них”.

Революційний апостол — це безкомпромісово-принциповий, ідейний радикал в революційному русі. А радикалізм не значить, що це автоматично якась форма „лівизни”. Ні! Радикалізм означає екстремізм, і то не екстремізм в самих принципах чи в ідеї, не фанатизм; бо в такого екстреміста-фанатика принцип — це лише налоскотане слово чи надто напушена думка, яка скоро вивірюється. Ідея Самостійної України, це наче постійний вогонь, який ніколи не згасне, коли його захищатимуть. Стійкі, невстрашимі хоронителі чистоти цього вогню це апостоли нового Українського Відродження, які дбають про постійно зростаючу жаркість вогню, вважаючи це своєю місією. Фанатизм — це лише соломяний вогонь, який, спалахнувши, майже моментально гасне, не лишаючи жадного сліду. Екстремізм апостола-революціонера, його радикальність, полягає в готовості та відвазі на кожному кроці обороняти свої принципи, навіть ціною життя, проти наступу різних т. зв. нігілістів чи опортуністів.

Реформіст-реаліст буде завжди пристосовувати себе, свої принципи, а то й свою боротьбу до обставин, до т. зв. „об’єктивної дійсності”. Апостол-революціонер, натомість, ніколи не піде на яничарське пристосування чи підлабузювання. Він творить обставини, які є для ньо-

го найбільш привабливі; він творить власну історію. Дійсність для нього завжди суб'єктивна, як вирішальний продукт його принципів. Для нього революція не є лише способом досягнення мети; вона є самою метою або принаймні нерозривною частиною мети.

Революційний рух, який не зуміє постійно вирощувати такої незламної принциповості, з часом попадає в тенденції опортуністичного партійного політикування. Революційна гармонійність та залізна співзвучність усіх елементів революції мусить стояти понад партіями. Партійне політикування лише зводить цю боротьбу на манівці. Революційна принциповість це незламний хребет самого змагу. В кожній попередній революції цей принциповий хребет творило студентство. Як органічний продукт кожної епохи, воно причетне до боротьби, переважно з власної волі, і береться до діла з повною здетермінованістю. Завдання студентства — вести боротьбу за принцип, зберігати його в ході революційного змагу та захищати від усяких внутрішніх диверсій і загрозливих опортуністичних інтерпретацій, які скриваються за покривом нібито прагматизму. Революційна гармонійність слідна лише в одному акорді. Вона не може толерувати дразливих звуків різних інтерпретацій. Обов'язок революційного студентства постійно надавати тон усій боротьбі.

Революційний рух можна порівняти з організмом людини. Високо дисциплінована, елітарна націоналістична організація, яка провадить рух за чітко сформульованою стратегією — це ніби голова й мозок організму. Серце організму це революційне апостольство, ідейно-незламні, принципово-стійкі студенти, які дбають про ідеологічну змістовність руху; в нашому середовищі цю роль мають виконувати ТУСМ і дружинники СУМ. Вуха, очі й уста — це наш вишкільно-пропагандивний та зовнішній сектор, а ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ — органи, без яких голова не могла б знати, куди прямує. Молодь в нашій системі це кров революційного організму, яка переходить усі його частини й постійно відновлює та відживлює їх. Руки і ноги — це загальне членство. А коли взяти під увагу всі частини організму разом, в їхній зіграній цілості, в їхній співзвучній гармонійності — це буде наш Визвольний Фронт — той залізний молот, монологічний бастион революції.

Справжній апостол-революціонер, воїн ідеї і чину, не може ставити питання, чи Українська Національна Революція можлива або коли вона буде здійснена. З такого питання зроджується лише скептицизм, пасивність і резигнація, а революційний зрив та визвольна боротьба залежать від запального динамізму, вольових елементів у дії революціонера. Лише ті ставлять таке питання, які готові пристосовувати нашу боротьбу до чужих критеріїв. Для нашої справи існує лише один критерій, а саме — національне визволення України.

Лише опортуністичні середовища користуються з такого пасивного скептицизму тому, що їхня сила залежить від якнайбільшого розладу сил воюючих кадрів. Під впливом самовпорядкованого опіюму зневіри вони відчужуються від самостійницьких позицій, пристосовуючись до легшої, вигіднішої боротьби, підсвідомо шукаючи шляху меншого опору. Таких опортуністів можна порівняти з гнилим яблуком, яке може зіпсувати цілий кошик найздоровіших і найсолодших яблук. Тому треба такі тенденції ідентифікувати ще в зародкових стадіях і якнайшвидше їх усувати. Жадна боротьба не може бути приковано-інертною, а мусить бути пориваючо-динамічною. Пасивність — це основна прикмета браку віри у сили народу.

В минулому ми боялися сегрегації членства, бо вагалися згубити людей, мовляв, кожна особа нам потрібна. Ми думали, що будемо найсильніші, бо нас найбільше, проповідуючи за саду кількості, а не якості. Амбіції почали грати на людських емоціях і не було мови про якусь спільну віру; кожний мав свою, особливу віру. Тож не диво, що на останньому Конгресі УККА диверсію серед наших сил творили деякі провідні члени. Бачимо, що амбіція не має меж, а не всі розуміють, що в революційному русі нездорова амбіція не може мати місця.

Революційний рух, в його принциповості, не знає віри основаної на особистих інтересах чи якості, яка виринає з амбіцій. Революційно-націоналістичний організм мусить повсякчас оновлюватися, інакше він хворіє і з часом завмирає.

Принциповість завжди є радикальною в протиставленні до безхребетності; правда завжди буде брутальною у відношенні до крутіства. В революційній епосі, коли мета революції ще

Володимир Мазур

ПІД ПРАПОРОМ НАЦІОНАЛІЗМУ

(Слово, виголошене на зустрічах з громадянством в часі Окружних Конференцій ОУВФронту)

Понад сто років тому утопіст і фальсифікатор історії Карл Маркс твердив; „По Європі бродить привид — привид комунізму”. А не цілих 80 років тому батько українського творчого націоналізму, Микола Міхновський, у брошурі „Самостійна Україна”, написаній у Києві і надрукованій у Львові, цілковито заперечив так зване вчення Карла Маркса. Микола Міхновський заявив, що головною рушійною силою людства у 20-му столітті буде живий, творчий націоналізм.

У промові на Першому Всеукраїнському Військовому З'їзді в Києві навесні 1917 року Микола Міхновський, в присутності Симона Петлюри, заявив: „Треба знати, за що ми воюємо. Сьогодні перед нами засіяв ідеал воскресіння одної великої нероздільної України від Дону по Сян”.

У нашому, 20-му столітті зустрілися дві протилежні, взаємноворожі сили: сила безбожного, імперіялістичного комунізму — і сила творчого, будуєчого націоналізму.

Коли говорити про простори Європи і взагалі Західного світу, то практично треба говорити

не здійснена, не вільно покликатися на минулі заслуги; революційна заслуженість виявляється лише на тлі нинішнього дня, теперішнього діла.

У нас може бути лише один революційно-націоналістичний патріотизм, і не вільно роздрібнювати наш фронт на атоми. Моноліт визнає не різноманітність інтересів, а лише одну, одностайну, ідеологічно-кріпку барикаду.

Тенденції опортунізму продістаються і в наш твердий бастион і висмоктують кров з націоналістичного організму. Нам треба такого „паразитизму” позбутися. Свою доповідь бажаю закінчити двома радикальними кличами, що сьогодні про них просто забувають:

„Хай живе Українська Самостійна
Соборна Держава!”

„Хай живе Українська Національна
Революція!”

про Москву, про Росію, яка взялася здійснювати так звані ідеали комунізму, під червоним плащиком зберегла в 1917-20-му роках свою імперію від розвалу і відновила Російську імперію у формі Советського Союзу.

Коли ж говорити про сили здорового, природного, творчого націоналізму, то дозвольте навести один важливий факт: по закінченні Другої світової війни членами-засновниками Організації Об'єднаних Націй стали 50 держав, у тому числі й Україна, у формі колоніальної УСССР, як того — для прикриття колоніалізму Москви — добився Сталін.

Отже 30 років тому було 50 держав — членів Об'єднаних Націй. Та за ці тридцять років кількість членів-держав ООН зросла до 150!

За 30 років могутньої ходи націоналізму приєдналися до сім'ї вільних народів світу сто нових національних держав! Підкреслюю: національних, переважно в Африці та в Азії. Навіть маленький острів Барбадос, який, між іншим, має на своєму прапорі ті самі кольори, що й наш — дістав самостійність. Маленька Північна Ірландія, що ще перебуває під Англією, добивається права на приєднання її до матері-Ірландії. Баски в Іспанії домагаються найбільшої автономії, а французи в Канаді стремлять до усамостійнення Квебеку, що має власну французьку мову й культуру.

І ось у цьому крутежі світових подій, у постійних змаганнях націоналізму проти комунізму, свободи проти імперіялізму, Бога проти диявола, — у цих змаганнях, немов великий корабель на бурхливих водах, пливе наша рідна земля — Україна. Український корабель вплив на море світової історії понад тисячу років тому, коли наші князі оформлювали з різних племен єдину велику державу Україну-Русь, коли свята княгиня Ольга принесла християнство на наші землі, коли святий Володимир охрестив наш народ у Дніпрі.

З перших кроків у своїй історії українська земля, український народ були соборниками. Коли під ударами татар та інших кочовиків занепав столичний Київ, тоді постало Галиць-

ко-Волинське князівство й відбивало напасників.

Україна пережила, зі змінним історичним щастям, другий період віднови державности — за часів козаччини-гетьманщини. Тоді, витягнувши криву шаблю проти московського царя-самодура Петра Першого, наш український гетьман-державник Іван Мазепа кинув гасло: „Нехай вічна буде слава, же през шаблю маєм права!”

Після національного поета Тараса Шевченка з його славетним: „В своїй хаті своя правда і сила, і воля”, після революційного Івана Франка з його славетним закликом: „Лупайте цю скалу!”, після прекрасної поетеси Лесі Українки з її кличем: „Хай гине цар!” — із народніх глибин почали підійматися все нові й нові хвилі націоналізму, українського творчого націоналізму. Згадаймо лише коротко про „Січовиків” і „Луговиків”, про діяльність „Прогресу” по всій соборній Україні, про виступ у 1914 році славних Січових Стрільців, про створення весною 1917-го року в Києві Української Центральної Ради — першого уряду відновленої по козаччині української держави, що актом з 22-го січня 1919-го року перетворилась на єдину, соборну, самостійну державу українського народу.

Хто в ті часи відіграв найбільш будуючу роль? Не соціяліст Винниченко, що противився створенню української національної армії! Найбільшу творчу роль відіграли тоді, 60 років тому, націоналіст Микола Міхновський, головний отаман Симон Петлюра, полковник Січових Стрільців Євген Коновалець, а в релігійному житті нашого народу — митрополит Кир Андрей Шептицький і митрополит Василь Липківський, що будували традиційні національні Українські Церкви. За ними пішов організатор СУМ'у в Україні, студент Микола Павлушков, який на запит прокурора в 1930 році у Харкові „чого ви хочете?” відповів: „того, що й старші — незалежної української держави”.

Зі створенням Української Військової Організації, а потім і могутньої Організації Українських Націоналістів — розпочалася нова, золота сторінка в історії України і Сходу Європи.

У 1939 році навіть маленька Карпатська Україна, йдучи за покликом національної ду-

ші, проголосила державну незалежність — проти волі Гітлера.

У 1941-му році революційна ОУН з-під стягу незабутнього провідника Степана Бандери проголосила віднову української держави Актом 30-го червня у Львові на чолі з прем'єром Ярославом Стецьком — сучасним Провідником ОУН.

Ми знаємо, що спершу Берлін, а потім Москва жорстоко переслідували вільнолюбних українців. Але Україна відповіла на ті переслідування створенням Української Повстанської Армії на чолі з генералом Тарасом Чупринкою-Шухевичем, створенням підпільного Уряду УГВР, а в 1943-му році — створенням Антибольшевицького Б'юро Народів — АБН у житомирських лісах.

Коли по війні ми прибули з Європи до Америки на вільну землю Вашингтона, тоді тут знаходилися не лише окремі люди, а навіть цілі установи, які не вірили в існування УПА та УГВР і старалися нас поборювати... Але 30 літ тому ми створили Організацію Оборони Чотирьох Свобід України — і принесли та приносимо посильну допомогу Воюючій Україні, а цим самим допомагаємо і вільнолюбній Америці, хоч і не завжди вона нас розуміє.

Там, на першій лінії фронту, московський ворог кинув десятки мільйонів людей у кацети за кривавого Сталіна — і був змушений багатьох випустити за Хрущова... Чому? Хіба дійсно Москва стала гуманнішою? Ні, московська імперія не може бути гуманною! Імперія — це кайдани. Москва злякалась могутніх повстань у 1950-их роках в червоних кацетах, організованих в першу чергу українцями-націоналістами, нашими братами і сестрами! Москва злякалась, бо ті повстання могли з-за дротів кадетів перекинутися й на так звані республіки СРСР....

Та Москві не вдався її черговий викрут. Уже в 1960-их роках, відлунюючи героїчну боротьбу УПА і революційної ОУН, виступив в Україні молодий поет-націоналіст Василь Симоненко, який сказав Москві про свою Україну:

*Уже народ — одна суцільна рана,
Уже від крові хижіє земля,
Та кожного вислужника й тирана
Уже чекає зсукана петля!*

Послідовник геніяльного Кобзаря, Василь Симоненко був передвісником виступу цілої плеяди шестидесятників, а потім семидесятників, а ще потім і „самвидавників” з „Українським Вісником”.

Однак, треба з притиском підкреслити нове і дуже важливе явище: коли в 1960-их роках в Україні залунали вимоги повного права на розвиток рідної української мови, культури, збереження традицій, права на віру, — то в сімдесятих роках маємо вже в нескореній Україні значний крок вперед у ставленні самостійницької політичної думки: там дедалі гучніше починає лунати вимога відділення України від Советського Союзу!

Як сказав на вічі АБН в Англії минулого року Провідник ОУН Ярослав Стецько:

„Визвольний націоналізм тріумфус в світі. Більше як половина людства маршує в світі під прапорами націоналізму, — про що пишуть крайові автори. Чи цей переможний марш визвольного націоналізму може зупинитись на кордонах російської тюрми народів — ССРСР? Ні, Москва ніякими тортурами вже не спинить цього процесу! Валентин Мороз не даремно в есеї „Серед снігів” писав, що „визвольні процеси на Україні тільки починаються!”...

А ось цього року, 6-го березня у Відні, навіть діячка російського руху опору Людмила Алексєєва сказала кореспондентам, що „власті мають страх перед національним відокремленням України, перед проголошенням відділення її від Советського Союзу. В жадній іншій республіці немає такого гніту властей і КГБ, як саме в Україні”.

У „Деклярації” і „Меморандумі” Української Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Домовлень, пересланих на Захід із Києва, вже відверто, як раніше юрист Левко Лук’яненко, сказано про необхідність для України вийти з Советського Союзу. Вийти — означає створити власну державу на національній базі!

Ось так, хоч поволі, хоч з великими жертвами, а таки докочується українська нитка до московського клубочка!... Москву погнали з Єгипту, Чіле, з Португалії, з Кипру, з Індії... Захід, у тому й президент Картер, починає щораз голосніше пригадувати Москві про права

людини. А ми знаємо, що права людини невіддільні від прав народу, від прав нації!

Ми — сила і речники далекого запілля нескореної України. Ми — це ООЧСУ, це Об’єднання Жінок ОЧСУ, це Спілка Української Молоді, це Товариство Колишніх Вояків УПА, це ідеологічна студентська організація ТУСМ, це прихильники Українського Визвольного Фронту. У світлі сучасних подій кожному стає ясно, що наша доба вимагає від нас сили, концентрації засобів, жертвенности, дисципліни і відданости всеукраїнській справі. Наші антимосковські танки й літаки, наші антикомуністичні атомові бомби — це наше завзяття, наша посвята, наш „дух, що тіло рве до бою”, як сказав великий Іван Франко. Ми витримуємо і витримаємо на стійці, Україна Валентина Мороза і Юрія Шухевича може на нас рахувати.

Та є й труднощі... Але хто їх не має? Зустрічаючи труднощі, пам’ятаймо слова французького філософа Мардена, який сказав: „Тільки слабкі люди очікують сприятливих обставин, а сильні створюють їх самі!”

Обставини були неспівмірно гірші, коли 60 літ тому соборна Україна піднімалась на бій за віднову нашої тисячолітньої держави. Сучасна нескорена Україна в тисячу разів національно, духово і кадрово більш приготована до того великого дня, коли прогримить над московською імперією гасло АБН: „Свобода народам! Свобода людині!”, коли засяє над Україною вільне слово великого Тараса Шевченка про власну хату — власну національну державу! Того Шевченка, про якого пише поет з нескореної України:

А тепер наш Кобзар в кожній хаті.

З нами словом живим розмовляє.

Є в Шевченка народження дата,

Дати смерти в Шевченка — немає!

Не має дати смерти Шевченко, не має такої дати ні Петлюра, ні Коновалець, ні Чупринка, ні Бандера. Україна ніколи не мала й не матиме дати смерти, бо нація — це твір вічного і вічно живого Бога! А про байдужих, про сплячих, про тих, які забувають чи вдають, що забувають, що таке боротьба за національну свободу і державність нації, дозвольте сказати словами Василя Симоненка:

Воскресайте, камінні душі,

Відчиняйте серця й чоло,

Михайло Кушнір

ДОСЛІДЖУВАННЯ І НАВЧАННЯ

(продовження)

Процес вивчання

Вираз „учися, вивчаю” вживаємо на окреслення різних процесів. Отже, говоримо, що хтось учитьсЯ писати на машинці, а хтось учитьсЯ чужої мови; говоримо, що молодь учитьсЯ в школі, а студенти в університеті; кажемо врешті, що когось багато навчили життя і доля, якої зазнав. Є якісь спільні прикмети тих процесів, що дозволяють називати їх спільним словом, але водночас є й прикмети відмінні. Вивчання може мати різні ступні особової глибини. Воно може засновуватися на здобуванні певної справності, яку вважаємо корисною, але не надто важливим і цінним способом поведінки. Коли вчимося плавати і не маємо спортових чи рекордових амбіцій, або коли вчимося чужої мови тільки для того, щоб могли нею сяк-так за кордоном порозумітися, — таке вивчання не поглинає нас цілковито, не апелює до нашої особовости, не формує її. Процес такого вивчання буває звичайно утяжливий, нудний або — в найкращому випадку — байдужий. Дбаємо передусім про вислід. Він має характер тривалого здобутку, яким можна користуватися. І саме про це користування нам ідеться, коли підіймаємо труд вивчання. Хто навчився писати на машинці, їздити на лецетах, водити авто, плавати і т.п., той здобув більш-менш тривалу певну справність, завдяки якій може мати певну користь або приємність.

Децо інший, хоч наближений характер має таке вивчання, яке дає певні відомості, потрібні нам чи тому, що вимагає їх від нас публічна опінія, чи тому, що їх контролюють школи й іспити. Звичайно вислідом не є тут якийсь тривалий здобуток, яким можна було б користуватися, як у вивчанні справності, але й те вивчання, що полягає в засвоюванні відомостей,

запевняє звичайно окреслену користь, а саме завдяки іспитовим свідоцтвам і дипломам, які видаються на основі ствердження, що кандидат засвоїв певний матеріал відомостей. З цього становища не є важним, яку ролю це знання відіграло в його особовому житті, як його зформувала, чим є для нього сьогодні, чим може бути в дальшому розвитку. Отже цей процес вивчання не сягає глибше в нашу особовість. Здобутий засіб відомостей є чимсь зовнішнім в стосунку до нас самих. Можемо ним деколи покористуватися, але його особотворча сила дуже мала.

Але буває ще інший процес вивчання. Говоримо, що вчать нас наш життьовий досвід, стосунки з людьми, професійні зайняття, помилки, здобутки, невдачі. Таке вивчання має характер внутрішнього розвитку, засновується на формуванні нашої особовости. Воно не є утяжливою сполукою засобів, стосованих для того, щоб досягнути замірені та наперед знані висліди. Є процесом особового життя, розвитком нашого характеру, нашого розуму, нашого житця. Цей процес вивчання не має виразних меж і не кінчиться окресленими досягненнями. Його висліди не є здобутками, які мали б зовнішній характер і додатковий в стосунку до нас самих. Вони є в нас, становлять нашу історію.

Таким способом може нас учити не тільки наш життьовий досвід, але й наука, якщо стосунок до неї стане живим і особовим стосунком, якщо будемо її трактувати як елемент нашого внутрішнього розвитку.

Отже, існують три форми вивчання: вивчання, як процес набування справності, вивчання як громадження і запам'ятовування відомостей та вивчання як процес особового розвитку. Матеріалом вивчання можуть бути різні речі: спорт, техніка, моральність, співжиття, політика, релігія, знання. Кожна з цих ділянок може стимулювати процес вивчання в його трьох видах, хоча деякі з них мають здібність стимулювати даний вид процесу вивчання, а інші — інший. Стосунок до знання виявлявся традиційно, звичайно, в першому й другому виді вив-

Щоб не сказали про вас грядущі:

— Їх на землі не було! . .

Про нас грядущі покоління напевно так не скажуть. У фронтівому запіллі нескореної України ми були й будемо в перших рядах!

В. Давиденко

“ЕЛЕКТРИЧНИЙ” ПОЛІЩУК ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

„Філософська Думка” — єдиний на Україні україномовний журнал, присвячений проблемам філософії. Але годі шукати в цьому псевдонауковому журналі розробки основної проблеми філософії — відношення мислення до буття, бо ця проблема в совєтській філософії вже передрішена фальшивою Марксовою засадою: буття визначає свідомість. Усі філософські системи в Совєтському Союзі заступає „єдина дійсно наукова філософія — діалектичний матеріалізм”. Це — світогляд марксистсько-ленінської партії, поза який не вільно ступати ані кроку. Будучи продуктом другої половини XIX стол., цей світогляд є вже живим трупом,

визначеного матеріалу, як інтелектуальне задоволення, яке приходить завжди тоді, коли ми здобули якийсь лад і потрапили зформулювати погляди, які раніше не могли опанувати. Але цього стану рівноваги не вистачає надовго, і скоро починається нове шукання.

Розуміючи вивчення як процес особового розвитку, підкреслюємо його активний та індивідуальний характер і тим самим обмежуємо вагу навчальної діяльності. Навчання — як це щораз виразніше формулюють — повинно витворювати такі ситуації, в яких може найінтенсивніше розвиватися процес вивчення. Відвертається давня залежність вивчення від навчання. Вона полягала в тому, що учень мав у своїй праці неначе повторити працю вчителя, мав опанувати, переважно пам'яттю, її висліди. Тепер навчання стає на послуги вивчення. Відвернення цієї залежності має великий вплив на стосунок обох цих понять досліджування. Бо, звільняючи вивчення від пасивного наслідування процесу навчання, роблячи з нього важливий і активний інтелектуальний процес, наближаємося до дослідного процесу. Досліджування стає взором вивчення. Чим більше учень намагається під час своєї праці ввійти на цей шлях, яким крокує дослідник, тим кращі осягне висліди.

(Далі буде)

анакронізмом, який, прибравши форм лжерелігії з усіма її атрибутами, став в СРСР зобов'язуючою „наукою до ді”.

Дальший розвиток совєтської ідеології неможливий, але можливі її різного роду модифікації, як ленінізм, сталінізм, маоїзм, тітоїзм, єврокомунізм, а в недалекому майбутньому може ще й брежнєвізм, суслівізм чи шелепінізм. І так, розвалюючись на різні секти та підсекти, він ще може існувати і навіть захоплювати уми пересиченої матеріальним добробутом молоді західноєвропейських країн і Америки.

У журналі „Філософська Думка” (ч. I, 1977) якийсь О. Поліщук у розділі „Критика буржуазної ідеології” написав статтю під розлогим заголовком: „Реакційна суть буржуазно-націоналістичних тверджень про „українську соборну самостійну державу”. Озброєний марксистсько-ленінською ідеологією, яка „забезпечує можливість передбачати хід історичних подій, зрозуміти внутрішній зв'язок і рушійні сили суспільних явищ”, він провіщає крах усіх буржуазно-націоналістичних теорій створення української самостійної соборної держави.

На цьому місці варто було б застановитися над проблемою можливості передбачати хід історичних подій. От, для прикладу, якби московські більшовики, озброєні наукою Маркса-Леніна, справді мали таку можливість, то чому вони не передбачили розгрому совєтських армій німцями в першому періоді Другої світової війни? Чому не передбачили створення „культу особи” і всіх його наслідків? Чому, переводячи колективізацію, не передбачили перманентної кризи сільського господарства, зв'язаної з колективізацією? І чи передбачають вони тепер розвал Совєтського Союзу під ударами національних революцій? А можливість така цілком реальна.

Уживаючи терміну „буржуазні націоналісти”, Поліщуківі, а з ним і всім іншим совєтським „філософам”-пропагандистам, варто було б призадуматися над ідіотичністю цього аж занадто часто повторюваного ними терміну.

Адже що таке „буржуазний націоналіст”, та ще й „український”? Яку буржуазію має на увазі Поліщук? Чи ту, яку більшовики фізично винищили свого часу як „ворожу клясу”? Чи він пише про буржуазних недобитків, які повивтікали були на еміграцію і тепер на „капіталістичних смітниках”, як люблять висловлюватися советські борзописці, плянують створити самостійну соборну українську державу? Якщо це лише жалюгідні недобитки, то чи треба на поборювання їх мобілізувати й утримувати за народні гроші сотні поліщуків, пускати в рух величезний пропагандивний апарат, видавати десятки „антибандерівських” книжок та кінофільмів?

Про рух спротиву на Україні, про сотні молодих політв'язнів, що сидять за колючими дротами мордовських та інших концтаборів, про закриті судові процеси над „антисовєтчиками”, про український Самвидав і демонстрації української молоді на Заході Поліщук не згадує ані словом. Всього цього не повинен знати читач „Філософської Думки”, він мусить знати лише те, що пишуть для нього поліщуки за вказівками тих із Москви, які „передбачають хід історичних подій”.

Вважаючи, що бодай залишки тверезого мислення в голові Поліщука ферментують, треба припускати, що в буржуазність українського націоналізму він сам не вірить, а пише так лише тому, що всі противники московського більшовизму і комунізму взагалі повинні мати якесь тавро. І якщо вже не „буржуазні націоналісти” докучають Москві, то нехай це будуть „фашисти”, а в масових брошурах просто „горлорізи”.

Основний закид, що його робить Поліщук на адресу „українських буржуазних націоналістів” це те, що вони хочуть реставрувати на Україні капіталізм і насадити там знову поміщиків. Таке твердження ще більше обнижує і так низький рівень „Філософської Думки”, розрахованої не на дітей і малограмотних людей. Та й навіть малограмотна людина не повірить у таку казочку, придуману на советських катедрах політики і філософії.

Із зоологічною ненавистю накидається Поліщук на Д. Донцова, С. Бандеру та Я. Стецька. І, щоб надати своїй „казочці” такої-сякої реальності, пише: „Наступники Донцова, які роз-

вивали його принципи (?), переслідуючи ті самі соціальні цілі в нових умовах, були змушені вдаватися до засобів маскуваня. Їхні „держави”, що могли існувати тільки в уяві, не знають уже клясового поділу”. (Підкр. моє — В. Д.).

Виходило б, що політична думка „буржуазного націоналізму” далеко випередила систему „зрілого соціалізму”, де створено навіть не клясове, а примітивне кастове суспільство — щось на зразок суспільства колоніальної Індії з її магараджами — членами ЦК КПСС, кастою вибранців номенклатурних працівників, упривілейованим прошарком — членами компартії з „хлібними картками” і величезною масою упосліджених рабів — колгоспних кріпаків. Отже, щодо „маскуваня”, то це лише невдалий викрут Поліщука з арсеналу діалектичного матеріалізму, наслідування Леніна в його способах дискутувати з політичними ворогами.

Одначе, не гребує Поліщук і грубим фальшуванням, коли пише, що в програмі ЗЧ ОУН і в матеріялах IV Великого Збору „конструється така модель „української соборної самостійної держави”, яку б очолили диктатор з необмеженими повноваженнями і „рада сеньйорів”, що має складатися з представників вітчизняного капіталу, вищих церковних ієрархів і воїнських чинів”. Цю грубу фальшивку розкривають хоча б такі русицизми, приписувані Поліщуком авторам згаданих вище документів, як „воїнські чини”, і такий советизм як слово „вітчизняний”. Не знають редактори і автори „Філософської Думки” української мови!

З розрахунком на непоінформованість читачів закидає ще Поліщук „українським буржуазним націоналістам”... расизм і расову вищість! Мовляв, пришиймо їм ще й цей „гріх”, щоб ще більше зненавиділи їх молоді „советські патріоти”, з яких власне й виховується під плащиком інтернаціоналізму найбільших расистів і московських шовіністів. Та й сам Поліщук, москаль українського походження, виразно зраджує свій расизм і московський шовінізм усією своєю статтею.

„Як показує марксистсько-ленінська наукова аналіза, — пише Поліщук, — доктрини самостійної держави є зовсім ненаукові. Вони являють собою намагання дати науковоподібні тлу-

**ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!
УКРАЇНСЬКА ШАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПІЛКА
„ПЕВНІСТЬ” У ЧІКАГО**

платить найвищу дивіденду від ощадностей, а саме:

- 5¼% від біжучих шадничих конт,
- 6¼%, 6½%, 6¾%, 7%, 7½% та 7¾% від СЕРТИФІКАТІВ, залежно від суми та часу, на який вкладається.

Передчасний вибір, чи ліквідація Сертифікату підлягає відповідним обтягненням.

- Кожне ШАДНИЧЕ КОНТО є забезпечене ФЕДЕРАЛЬНОЮ УРЯДОВОЮ АГЕНЦІЄЮ ФСЛПК — до суми 40.000 доларів.
- Бажаєте купити дім, господарство (фарму), чи площу, зверніться до СПІЛКИ за позикою (мортгеджом), яку одержите на дуже догідних умовах!
КОРИСТАЙТЕ З УСЛУГ, ЯКІ ДАЄ СПІЛКА „ПЕВНІСТЬ”:
  - ОСОБИСТІ ЧЕКИ (ЧЕКОВІ КОНТА) т. зв. „НОВ АКОУНТС”.
  - ПЕНСІЙНІ КОНТА — ІРА та КЮ — на яких зложені гроші відтягається від прибуткового податку.
  - ШАДНИЧІ КОНТА „РІЗДВЯНИЙ КЛЮБ” вже від 1.00 дол.
  - ВОГНЕТРИВАЛІ ДЕПОЗИТОВІ СКРИНЬКИ.
  - ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ.
  - ПЛАЧЕННЯ МІСЬКИХ РАХУНКІВ за воду, газ, електрику та телефон.
  - БЕЗПЛАТНЕ НОТАРІАЛЬНЕ ЗАВІРЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.

За ІНФОРМАЦІЯМИ та ПОРАДАМИ у всіх ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ просимо звертатися особисто, або телефонічно з довір'ям!

Години праці:

Понеділок: 9 — 3 по пол.
Вівторок: 9 — 3 та 6 — 8 веч.
Середа: закрито

Четвер: 9 — 3 по пол.
П'ятниця: 11 — 8 веч.
Субота: 9 — 1 опівдні

932-936 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL. 60622

tel. (312) 772-4500

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

**СТЕНТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„БУДУЧНІСТЬ”
У ДЕТРОЙТІ**

СЛУЖИТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЙ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5¼% ДИВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT

4641 Martin Ave. 3011 Caniff
Detroit, Mi. 48210 Hamtramck, Mi. 48212

Tel.: 843-5411

**ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.**

ВИДАЄ ПОЗИКИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ, СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ, УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВІШИЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ.

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 5¾% дивіденди.

Безплатне забезпечення ощадностей.

Безплатне життєве забезпечення до 2.000 дол.

Адреса:

**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**

301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

ку образів українських малярок (45 мисткинь), яку влаштувала наша членка Стефанія Бернадия. Ті ж подружки влаштували виставку дитячої літератури в Днях Дошкілля.

Ми не занедбували товариських зустрічей з братніми організаціями для пожвавлення життя нашої громади. На річних окружних конференціях Відділів ми обмінювались досвідом та плянували спільні акції.

Референтки суспільної опіки започаткували свою працю допомогою родинам упівців, потерпілим від землетрусу землякам у Югославії (вислали 64 пачки з одягом), потребуємим у Бразилії висилали пачки та гроші. На місці допомагали Осередкові СУМА, Нашій Українській Школі, Домові Молоді, радіопрограмі Українського Визвольного Фронту. Вели обмін листами та друками з братньою організацією в Канаді — Лігою Визволення України і відбували з нею зустрічі при нагоді „Зустрічей — Америки і Канади”.

Наші літературні вечори завжди притягали увагу широких кіл громадянства: авторський вечір поетки Алли Коссовської з цікавою доповіддю її чоловіка, ред. Вячеслава Давиденка „Літературне сьогодні”; вечір поета Михайла Драй-Хмари з участю його дружини й доньки д-ра Оксани Драй-Хмари-Ашер; авторський вечір поетки Міри Гармаш; зустріч з д-ром Святославом Фостуном з Англії; вечір журналістки з Франції Наумович (Ольги Вітошинської). Особливо вдалим був вечір на честь Алли Горської з концертом молодих музик, челіста Петра Мудрика та піяністки Галі Поритко, що відіграли спеціально написаний для цього твір Ярополка Ласовського „Тренодія”. Тепло сприйняло громадянство два вечори спільно з Т-вом Українських Інженерів: вечір в річницю смерті Євгена Маланюка та вечір, присвячений місту Харкову. Надзвичайно успішний був „День Письменника” з виступом поодиноких письменників та продажем книжок. В 1967 році силами нашого Відділу поставлено нагороджену на конкурсі СФУЖО одноактивку Оксани Керч „Будинок Культури”, яка виявила театральні таланти не лише сумівок, але й наших подруг.

Як і інші Відділи, ми посадили у дворі Дому Молоді ялинку, яку кожного року прибираємо, засвічуючи свічки та колядуючи на інтенцію дітей наших політичних в'язнів, позбавлених тієї різдвяної радості в Україні.

Ми влаштовували кожного року базари, з іншими Організаціями Визвольного Фронту просфори та свячене, продавали прапорці й тризубики, а також влаштовували Вишивані Вечерниці, які давали нам змогу оплачувати менше комерційні імпрези.

Шість членок нашого Відділу є членами Головної Управи ОЖ ОЧСУ.

З приємністю відмічуємо працю культурно-освітньої референтки Філі Галушевської у формі доповідей з приводу історичних дат та визначних подій. Довгі роки наші свята прикрашав хор „Чайка” під орудою Ірини Чумової, нашої членки. Існувала також при Відділі спортова ланка, яку провадила

наша теперішня голова подруга Люба Сілецька.

Закінчуючи історію Відділу, згадаю прізвища наших голів в хронологічному порядку: Стефанія Шаран, Анізія Мірчук, Стефанія Бернадия і Ярослава Савчак, яким складаємо подяку за їхню працю, але вдячну працю.

АФРИКАНСЬКИЙ ГІТЛЕР

Так називають „доживотнього президента” африканської країни Уганди Іді Аміна, який за зразком „батька народів” Сталіна присвоїв ще собі ім'я „Великий Тато” — „Біг Дедді”. Про Іді Аміна у „Віснику” вже згадувалося, але з огляду на його останні „подвиги” приходиться вертатися до нього знову.

Недавно Амін дозволив собі „пожартувати”: речник його уряду заявив кореспондентам, що „Біг Дедді” був оперований советським лікарем і перебував в комагозному стані, на межі смерті. З'ясувалося, що ця операція, яка тривала три хвилини, полягала у вирізанні чиряка на шиї, а поза тим його квітуче здоров'я нічим не порушене.

Західні дипломати вважають, що цією „поважною операцією” Амін хотів відвернути увагу світової opinii від екзекуції дванадцятьох угандців, які нібито підготовляли повалення його режиму.

Дев'ять громадян сусідньої з Угандою країни Кенії, які провели шість місяців в угандській тюрмі, на власні очі бачили, як Амініні вояки забили молотками до смерті 180 в'язнів.

Особистий секретар Аміна, а пізніше один з міністрів у його уряді, що втік до Англії, в співпраці з кореспондентом Ройтера написав книжку „Державна кров”, в якій твердить, що Амін фізично винищив одно з племен Уганди і не раз їв людське м'ясо. „Воно дуже солоне, — казав Амін своїм приятелям, — навіть солоніше, як м'ясо леопарда”.

Уганда — член Організації Об'єднаних Націй, і її президент плянував скласти особисто візиту англійській королеві, але йому дали зрозуміти, що та його візита небажана. Як парадоксально це не звучить, але Амін користується серед багатьох президентів африканських країн великою популярністю. В ОН, що засуджують Чіле за порушення людських прав, справу Уганди, населення якої не має ніяких прав, ніколи не порушувало.

Одним з останніх „державних актів” Аміна була заборона діяльності 26 християнських груп.

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defence of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August, when bimonthly.

Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003.